

Iedzīvotājiem ērtāk un vienkāršāk

No šodienas Kuldīgā, Pilsētas laukumā 2, darbu sācis valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs. Tādi jau darbojas arī Skrundā un Alsungā.

Valsts un pašvaldību vienotā klientu centra darbiniece Tina Eglīte Kuldīgas novada iedzīvotājiem palīdzēs pieprasītākajos pakalpojumos.

VISS VIENUVIET

Pandēmijas laikā daudzas iestādes strādā attālināti, un tas parādījis, ka vienotais klientu centrs vajadzīgs arī Kuldīgā. Tur klātienē var pieteikt pieprasītākos valsts un pašvaldības pakalpojumus: Valsts ieņēmumu dienesta (piemēram, iesniegt gada deklarāciju), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (iesniegt pieprasījumu apbedīšanas, dzimšanas u.c. pabalstiem), Lauksaimniecības datu centra pakalpojumus. Darbinieks informē arī par vairāku valsts iestāžu e-pakalpojumiem un palīdz tos lietot. Šīs iestādes ir Lauku atbalsta dienests, Nodarbinātības valsts aģentūra, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Uzņēmumu reģistrs, Valsts darba inspekcija, Valsts zemes dienests. Vēl šeit var saņemt Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu.

Līdzī jādē personāla dokuments, bankas konta numurs un piekļuves dati, jo, lai saņemtu e-pakalpojumu, jāpiesakās ar internetbankas starpniecību, eID karti vai elektroniskā paraksta viedkarti.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija kopā

ar Latvijas Pašvaldību savienību šādu centru tīkla izveidi sāka 2015. gadā, un pašlaik tie darbojas 35 pašvaldībās, kopā 123 vietās.

LĒMUMS PĀRCĒLTIES – DIVĀS DIENĀS

Pagaidām Kuldīgas centrā strādās viena darbiniece – Tina Eglīte. Viņa kopš 3. janvāra prasmes apgūsi pie kolēģes Rudītes Kronlakas Skrundā. T.Eglītes dzimtā puse ir Saldus, bet mācību nolūkos nu jau ar dzīvesbiedru Jurģi Eglīti bija nonākuši Jelgavā. „Pazīšanās laikā runājām, ka gribētu reiz dzīvot Kuldīgā. Iznāca tā, ka divu dienu laikā pieņēmām lēmumu un pārcēlāmies šurp,” stāsta T.Eglīte. „Vīrs strādā uzņēmumā Danone, darbavieta ir Rīgā, bet viņš var strādāt attālināti. Pārcēloties sastapāmies ar problēmu – nav, kur dzīvot. Te dzīvokli atrast ir grūti. Pirmo nedēļu pavadījām pie vīra vecākiem. Mājokļa meklējumos bijām sacēlušī kājās gandrīz visu Kuldīgu, beigās feisbukā pamanījām sludinājumu, kas ievietots pirms četrām minūtēm.”

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

→ 4. lpp.

Karoga diena Skrundā – patriotiska tradīcija.

„Atzišos: sākumā bija savādi – nebija apmierinātības ar Skrundas novadā paveikto vai iesākto,” saka bijusī šīs pašvaldības vadītāja **Loreta Robežniece**, tagad Kuldīgas novada domes deputāte.

→ 5. lpp.

Veļas mazgātavas un ķīmiskās tīrītavas **Parella** īpašniece **Aiva Zvirbule**: „Sapratām, ka kurzemnieki pelnījuši staigāt dabai un ādai veselīgās drēbēs.”

→ 8. lpp.

→ 6. lpp.

„Negatīvās emocijas ielēgsim *gaisa burbulī* un palaidīsim prom, lai atbrīvotu vietu laimei!” iesaka **Rasa Rasmane**, kura aizraujas ar gleznošanu.

Ar saukli **Demokrātija ir grūta!** 1. februārī sākas ziedojumu vākšana Demokrātijas kvartāla attīstībai Kuldīgā.

→ 12. lpp.

Februāris – sveču mēnesis.

- Ko saka ticējumi;
- kā pašam izliet sveces;
- konkurss.

→ 7., 12. lpp.

Piektdien, 4. februārī:

- Kārļa Grūbes gleznas atgriežas.
- Kā pašvaldība taupa elektrību.
- Kas jauns Turlavā.
- Senākās fotogrāfijas Latvijā.
- Novada volejbola čempionātā.

REDZĒJUMS

Vecos parkus caurstaigājot

Iesākumā pajautāšu jums, ko domājat, staigājot pa seno muižu parkiem. Varat arī neatbildēt, jo atbilde var gadīties ārkārtīgi gara vai – gluži pretēji – pavisam strupa, ka neko.

Daudzi ikdienā pa muižu parkiem varbūt nemaz tā nestaigā, jo tā lielākoties ir lauku ļaužu privilēģija pagastos, kur vēsturiskās celtnes ar to zaļo rotu un atpūtas zonu vēl pieder pašvaldībām, tātad ir pieejamas plašai publikai. Ar privatizētajām ir citādāk. Arī tās ir pieejamas, ja, piemēram, izveidotas par tūrisma objektu. Samaksā tik naudiņu un ej skaties muižkunga reziden-cē gulī vai galdu, ja tie vēl saglabājušies!

„Katrai muižai ir vēsturiskais parks ar savu teiksmaino ozolu, kļavu, liepu, osi, dižskābardi vai citu koku. Vai vismaz leģendas par tiem.”

Vai arī diženu ozolu, kurā kāds jauneklis pirms gadu simteņiem, iespējams, iegrebis sirdi, mūžīgu mīlu iecerētajai zvē-rēdams, bet vēlāk tā arī nav noprecējis savas dižciltīgās kārtas vai cita iemesla dēļ. Un domā, ko gribi!

Leģendas ir pievelkošais spēks, kā mēdz teikt, pilīm un būdiņām, gan vienas, gan otras padarot par ievērojamiem tūrisma objektiem. Atcerēsimies slave-no Rūķīšu ozolu Ēdoles pils parkā, ko

Daina Tāfelberga

ekskursantu grupas brauca skatīt arī padomju laikos, kad kādreizējā barona fon Bēra īpašumā bija iekārtota vecļaužu mītne, tautā saukta par nabagmāju! Nopelniem bagātais koks jau tad bija miris, dēlīšiem apnaglots, lai turētos kopā, jo leģenda pareģoja viduslaiku pilij galu, ja tas nogāzīšoties. Ozols gan ir nogāzies, taču dzen atvases. Staltā celtnē nav zemē nogrimusi, un jaunais muižkungs gādā, lai arī turpmāk tas nenotiktu.

Tā ir viena epizode lielajā Latvijas piļu un muižu grāmatā. Vienubrīd diezgan lieliem burtiem rakstīta – tieši pirms 20 gadiem teju katrā *Kurzemnieka* numurā bija pa rakstam, atspoguļojot pašvaldības, Kultūras ministrijas, politiķu un citu iesaistīto strīdus par Ēdoles pils tālāko likteni. Katrai muižai tāda uzmanība netiek, bet mūsu novadā to ir daudz. Un katrai ir vēsturiskais parks ar savu teiksmaino ozolu, kļavu, liepu, osi, dižskābardi vai citu koku. Pat tad, ja muiža nav valsts kultūras nozīmes piemineklis vai stādījumi – tpaši aizsargājama dabas teritorija. Iespējams, ka palikusi tikai teik-sma, jo paša koka jau vairs nav.

Kārtējā vētra mūspusē vecajos parkos atkal pastrādājusi posta darbus (vairāk – 9. lpp.). Nebūtībā (lasi: malkā) aizgājuši gan diženi, gan ne tik ievērojami koki. Pašvaldība sarosījusies: jāglābj, kas glābjams, vismaz jāinventarizē, kas īsti šajā saimniecībā ir. Tāpēc jau jautāju, par ko diez cilvēks domā, vecos parkus caurstaigājot.

DIVI PAR VIENU

Kāda ir atdeve tiešsaistes kultūras pasākumiem, un vai tie vajadzīgi?

Var uz laiku aizvietot klātieni

1. Dace Reinkopa, Kuldīgas novada pašvaldības kultūras nodaļas vadītāja:

– Pasākuma translācija internetā ir jānostiprina arī autortiesību jomā, jo par katru publisku demonstrēšanu jāmaksā autoratlīdzība, kuras summa atkarīga no tā, cik daudz skatītāju bijis. Uzņēmums, kurš tiešraidi nodrošina, iedod statistiku, kurā redzams gan minimālais, gan maksimālais skatījumu skaits, un kopā tiek skaitīti visi kanāli. Mēs savas tiešraides parasti translējam četros kanālos – Kuldīgas pašvaldības un Skrundas televīzijas feisbuka un *YouTube* kontos. Kad saskaita kopā, katru reizi izvērtējam skatījumu skaitu tiešraides laikā. *YouTube* kontā var redzēt, cik skatījumu katram raidījumam apmēram bijis.

Lietot nosaukumu *tiešraide* nav īsti precīzi, jo mums bijuši dažādi translācijas varianti: divi tiešraides koncerti un divas translācijas, kuru ieraksts izveidots iepriekš. Ja salīdzina skatītāju skaitu, tad par normatīvu varam pieņemt zāli, kurā ir 400 skatītāju vietu, piemēram, Kuldīgas kultūras

centrā. Reizēm ir tieši tik, cik vietu zālē, reizēm daudz mazāk – kā kuru reizi. Līdzīgi ir arī klātienē. Teorētiski ar šādiem raidījumiem varam sasniegt daudz lielāku auditoriju. Tas ir viens. Otra priekšrocība: ja cilvēks nevar noskatīties tajā brīdī, viņš to var darīt sev vēlamā laikā.

Cik esam analizējuši auditoriju, kas mūs skatījusies gan translācijas laikā, gan pēc tam, principā ar rezultātu esam apmierināti. Piemēram, Vecgada raidījumu, ko rādījām tiešsaistē, pēc tam paņēma televīzija – *Re TV* to rādīja 23. un 28. janvārī.

Tehniskās izmaksas tiešraidei ir daudz lielākas nekā stacionāri iekārtotā zālē. Bet pašlaik citādi pasākumi nav iespējami. Mēs nekad nebūtu ķērušies klāt translācijai, ja būtu normāli apstākļi un cilvēki drīkstētu kultūru baudīt klātbūtnē. Domāju, ka uztvert pasākumu televīzijā ir daudz grūtāk un mazāk emocionāli, un šajā ziņā translētie nekad neaizstās klātienē pasākumus. Bet tie var kaut uz laiku klātienē pasākumus aizvietot. Tāpēc arī tos rīkojam.

Cilvēki noskatās sev ērtā laikā

2. Daina Girvaite, Kuldīgas galvenās bibliotēkas vadītāja:

– Mēs analizējam, cik daudzi interesenti bibliotēkas pasākumiem pieslēdzas tieši translācijas brīdī un cik daudzi noskatās vēl pēc tam. Secinājums – mūsu atradums pagājušajā gadā ir hibrīdpasākumi. Tajos mēs klātienē drošos epidemioloģiskos apstākļos uzņemam tik daudz cilvēku, cik vieta atļauj. Skatītāju klātienē, protams, ir samērā maz, taču viņiem gribas tur būt, tajā pašā laikā saruna tiek translēta internetā.

Tiešsaistes pasākumi notiek dažādos laikos, lielākoties pa dienu, kad cilvēkiem jāstrādā. Iespējams, pieslēdzas tie, kuri ir mājās vai kuri darbā var tieši tajā laikā paņemt pusdienlaiku. Pagājušajā gadā, manuprāt, skatījumu rekords bija sarunai ar Juri Milleru par dzimtas vēstures grāmatu – tiešsaistē pieslēdzās vairāk nekā 200 skatītāju. Pārsvārā ir līdz 50. Bet mēs translējam feisbukā, video saglabājas, un cilvēki noskatās sev ērtā laikā – tas ir pats labākais ieguvums.

Arī mūsu publicitātei tas nāk par labu, jo sarunas skatās ne tikai mūsu bibliotēkas un ne tikai novada lasītāji vien – pieslēdzas cilvēki no visas Latvijas. Arī bibliotēkas savā starpā skatās, kad kura organizē tiešsaistes tikšanās. Latvijā ir daudzas tādas bibliotēkas, un mēs paši arī ievērojam un pieslēdzamies. Iespēja iegūt interesantu informāciju par rakstniekiem

un literātiem ir augusi. Cilvēki nevarētu aizbraukt uz katru tādu tikšanos, un mēs arī nevarētu visus šos autorus pasaukt uz Kuldīgu. Pateicoties tiešsaistes raidījumiem, iegūst lasītāji un mēs internetā iegūstam jaunus bibliotēkas draugus no citām pilsētām, pat latviešus ārzemēs, kuri seko līdz tam, ko publicējam. Tādā ziņā es to vērtēju pozitīvi. It sevišķi, ja ir iespēja organizēt hibrīdpasākumu, uz kuru var atnākt tas, kuram tiešsaistē skatīties nepatīk.

Mums ir arī kolosāla tiešsaistes aktivitāte, ko pagājušajā gadā iesākām kā eksperimentu un kas ļoti labi mums izdodas. Tas ir literatūras diskusiju klubs *Plaukts*, kas notiek reizi mēnesī un ko vada Marta Pujāte. Tajā notiek vērtīgas sarunas. Piedāvājam to septiņos vakaros, un pieslēdzas arī tādi cilvēki, kuri strādā un kam ikdienā nav laika. Mēs īsti neticējam, ka vispār būs interese.

Pēdējos gados esam iegādājušies tehniku, lai nodrošinātu kvalitatīvu tiešraidi, tāpēc papildu izmaksas tas nerada. Divu gadu laikā esam attīstījuši to, ka pašu speciālisti ļoti labi prot šīs tiešsaistes sarunas vadīt un nav jāalgo cits sarunas vadītājs. Rakstnieku honorārs ir tāds pats kā klātienē, bet daudzos gadījumos to nosedz projektu nauda no Valsts kultūrkapitāla fonda. Ja cilvēks ir piekritis uzstāties bez samaksas, tad par to izmaksu nav vispār.

Kristīne Āboliņa

MANUPRĀT

Visvairāk kļūdu pieļaujam stresā

Pēdējā laikā esmu pamanījusi, ka visvairāk kļūdu es pati un apkārtējie pieļauj stresa situācijās. Lai cik daudz prātam būtu zināms par to, kas darāms, šķiet, ka satraukumā tas vienkārši atsakās darboties, un tad notiek visādi brīnumi. Nupat noliku braukšanas eksāmenu un pēc tam secināju, ka pat augstskolā diplomdarba aizstāvēšanā tik ļoti neuztraucos kā tad, kad braucu pa Talsiem un blakus sēdēja eksaminētājs, kurš vērtēja katru manu kustību un darbību. Ar autoskolas instruktoru man patiešām paveicās – ļoti labi iemācīja gan braukt, gan saprast, kā rīkoties dažādās situācijās uz ceļa, arī daudz ko pastāstīja no dzīves. Taču autoskolā neviens neiemāca, kā pie stūres nenervozēt, pajauties uz sevi un ticēt savai varēšanai. Patiesībā jau tas it nemaz nav instruktora uzdevums, jo ar sevi man jātiek galā pašai. Mazliet nomierināties pirms eksāmena palīdzēja doma, ka viss atkarīgs no manis: kā es braukšu, cik uzmanīga būšu un kā reaģēšu uz dažādām situācijām, kas notiks uz ceļa. Pēc pirmajām piecām minūtēm lielais stress bija garām, un tad es mazliet atslābu un ļāvos: vēroju situāciju, iekļāvos satiksmē un braucu droši, ievērojot ceļa zīmes. Koncentrējos uz šo mirkli – biju šeit un tagad.

Kristīne Āboliņa

FOTOKOMENTĀRS

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā uz palodzes pavasaris.

Lailas Liepiņas teksts un foto

SPECIALISTS SKAIDRO

Kā tiks uzturēti nami Alsungā

Zane Pirtiece, SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* namu apsaimniekotāja pagastos

Manā pārziņā turpmāk būs arī Alsungas pagasta dzīvojamā māju apsaimniekošana, jo pēc administratīvi teritoriālās reformas no 1. janvāra *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* sākuši pārvaldīt tās, kuras nav nodotas dzīvokļu īpašnieku biedrībai vai ar līgumu pilnvarotai personai. Alsungas pagasts mums nodevis 27 daudzdzīvokļu ēkas jeb ap 150 dzīvokļu. Apsaimniekošanas maksa saglabāsies nemainīga pusgadu – līdz 30. jūnijam. Par izmaiņām iedzīvotājus laikus informēsim. Ēkas tiks pārņemtas pakāpeniski. Sākumā katrā mājā tiks apskatīta, izzinot un fiksējot tehnisko stāvokli, lai, to izvērtējot, aprēķinātu apsaimniekošanas maksu. Alsungā dzīvojamajām mājām tā nav pārskatīta ilgus gadus, tāpēc tā vairs nespēj segt uzturēšanas izmaksas, trūkst naudas remontdarbiem. Ēkas ir atšķirīgas un tiks izvērtētas individuāli, līdz ar to arī apsaimniekošanas maksa būs atšķirīga. Kopīpašumiem tā tiks aprēķināta pēc Ministru kabineta noteikumiem nr. 1013 *Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu*.

Alsungas māju ūdenssaimniecība daļēji tiek nodota uzņēmumam *Kuldīgas ūdens*. Sākot darbību, šis uzņēmums kopīpašumos ierīkos ūdens ievadskaitītājus, kas uzskaitīs ienākošo daudzumu, lai pārvaldnieks korekti aprēķinātu patēriņu katram dzīvoklim. Tiks apskatīti visi dzīvokļi un pārbaudīti individuālie skaitītāji. Ja vajadzēs, tiks ierīkoti jauni vai atjaunoti pašreizējie.

Tāpat tiks slēgti līgumi ar *Ventspils labiekārtošanas kombinātu* par atkritumu savākšanu. Ja kāda ēka vai dzīvoklis ar atkritumu apsaimniekotāju ir slēguši individuālus līgumus, tie būs jāpārtrauc, jo turpmāk kopīpašumiem process būs vienots. Atkritumu maksa tiks dalīta pēc faktiski dzīvojošo skaita.

Aicinām dzīvokļu īpašniekus un īrniekus būt atsaucīgiem un sekot līdzi aktuālajai informācijai, kas tiek izvietota kāpņu telpās un mūsu mājaslapā www.kkp.lv. Ja rodas jautājumi, ir lūgums ar mums sazināties pa tālr. 63321963.

VESELĪBA

Omikrona izplatība un potēšana

„Vai nav labāk kovidu izslimot, nevis potēties trešo reizi, jo tad imunitāte būs stiprāka?“, „Kura vakcīna ir vislabākā pret omikronu?“, „Vai vīrusa deltas paveids, kas bija smagāks, ir pazudis?“ Uz šiem un citiem iedzīvotāju jautājumiem piektdien tiešsaistes sarunu ciklā par Covid-19 atbildēja medicīnas speciālisti. Veselības ministrijas feisbuka kontā sarunu vadīja žurnālists Ansis Bogustovs.

Saslimstība attīstās ātri, palielinās ārstu noslodze, arī cilvēki laboratorijās strādā diennakti.

P.Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas plaušu slimību un torakālās ķirurģijas centra vadītāja Dace Žentiņa: „Noslodze ir liela. Nekur nav pazudusi delta. Tāpat kā ar omikronu, arī ar šo vīrusa paveidu saslimušos pacientus redzam arvien biežāk.”

Vai ģimenes ārstu praksē biežāk ir cilvēki ar omikronu vai deltu?

Ģimenes ārste, Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) morfoloģijas katedras pasniedzēja Gundega Skruze-Janava: „Pēdējā nedēļā biežāk ir omikrons. Mans darba lauks lielākoties ir bērni līdz 18 gadiem – viņu vidū omikrons ir absolūtā vadībā. Bet, atbildot uz jautājumu, vai ir labāk pārslimot, nevis vakcinēties, – nē, nav. Pat viegli pārslimojot, trešdaļai cilvēku var attīstīties ilgstošais kovidis, un par to pēdējā laikā runā arvien vairāk. Tas nozīmē, ka pat pēc vieglas slimības vairāki ikdienā traucējoši simptomi var saglabāties no trim līdz 12 mēnešiem. Tas var būt nogurums, elpas trūkums, sirdsklauves, sāpes krūtīs, arī kognitīvi traucējumi, koncentrēšanās grūtības, locītavu un muskuļu sāpes.”

Vai ārsti saskaras ar cilvēkiem, kuri izdomā: vakcinēšanas blaknes ir iemesls tam, lai potēties neietu?

G.Skruze-Janava: „Mīti par šīm blaknēm nekur nav pazuduši. Mēs zinām par trīs dienu blaknēm: sliktu pašsajūtu, temperatūru. Bet cirkulē arī mīti par ilgstošajām, kas varot atklāties gadu pēc potes un ilgāk. Tā nav taisnība.”

Iedzīvotājus satrauc tas, ka vīruss ir arī notekūdeņos. Tur tas vēl aizvien ir dzīvs un noķerams. Kā to izskaust?

RSU bioloģijas un mikrobioloģijas katedras vadītāja Juta Kroiča: „Nevaru iedomāties, kur var būt saskare ar notekūdeņiem. Vai atklātās akās vai kanalizācijā? Pieļauju, ka tā varētu būt konkrētiem darbiniekiem. Mēs tādu ūdeni nedzeram – vārām augstā temperatūrā, un vīrusi aiziet bojā. Vīrusi labi iztur zemu temperatūru, bet ir jutīgi pret paaugstinātu. Stradiņa universitātei bija

pētījums, kurā Mikrobioloģijas institūts pierādīja, ka vīruss izdalās ar fēcēm. Cilvēks domā, ka ir vesels, bet vīrusu vēl atrod urīnā un fēcēs, un šeit ir pamatojums tam, kāpēc jāmazgā rokas.”

Kā atpazīt, ka cilvēks saslimis ar omikronu? Varbūt tā ir gripa?

G.Skruze-Janava: „Protams, kovidis nav vienīgā saslimšana. Kā atpazīt? Tikai laboratoriski testējot. Pēc klīniskajiem simptomiem simtprocentīgi pateikt nevar. Ja cilvēkam ir slikta pašsajūta un saslimšanas simptomi, jebkurā gadījumā jāpaliek mājās. Drošībai jāievēro izolācija.”

Vai ir kāda vecuma grupa, kurai garais kovidis ir izteiktāks?

G.Skruze-Janava: „Grupā no 18 līdz 20 gadiem tas ir ap desmit procentiem. Grupā virs 70 gadiem pieaug līdz 30%. Augstāks risks ir sievietēm un tiem, kuri pirmajā kovidā nedēļā piedzīvo vairākus simptomus.”

D.Žentiņa: „Krietnu laiku nodarbojamies tikai ar kovidā ārstēšanu. Ir cilvēki, kuri pēc kovidā atgriežas stacionārā ar dažādām problēmām. To, kā garais kovidis izpaudīsies pēc tam, līdz galam vēl nezinām.”

J.Kroiča: „Pirmā pote ir obligāta, un tiem, kuri vēl nav vakcinējušies, jāsāk tūlīt. Dati liecina, ka balstvakcīnu saņemšie faktiski slimnīcās nenonāk. Izņēmums ir tie cilvēki, kuriem ir izteikts imūndeficīts. Te vairāk ir stāsts par cilvēku runām, jo kaimiņš zina labāk...”

Cilvēki jautā, kāpēc iet uz trešo poti, ja plosās vēl citi vīrusi. Varbūt balstvakcīna jāatliek?

G.Skruze-Janava: „Tas ir vēl viens mīts, ka epidēmijas laikā vakcinēties nevajag. To vajag darīt, un jāievēro vakcinācijas kalendārs. Cilvēkam vajadzīga saruna ar speciālistu, kuram viņš uzticas. Ģimenes ārsti joprojām skaidro pacientiem nesaprotamo.”

Kura vakcīna ir vislabākā pret omikronu? Vēl tiekot izstrādāta šim paveidam piemērotākā.

J.Kroiča: „Antiviela ir vīrusu jāsasaistās kā atslēgai ar slēdzeni. Ja mazliet šīs sakrītības nav, tad dod otro poti un balstvakcīnu, riska grupām vēl arī ceturto poti – tas notiek Izraēlā un vēl citās valstīs. Antivielas cīnīsies un tiks galā arī ar omikronu. Vakcīnas pasargā.”

Vai bērnus vajag potēt?

J.Kroiča: „Uzskatu, ka jā, jo tad cilvēki ir pasargāti. Janvāra vidū Amerikas Slimību centrs publicējis datus, ka tiem omikronu pārslimojušajiem, kas jaunāki par 18 gadiem, 30 dienu laikā pastāv iespēja saslimt ar diabētu.”

Pierakstījusi **Inta Jansone**

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai veikalos pārkat gatavus ēdienus? Vai šādas produkcijas klāstā vajadzētu iekļaut vairāk veģetāru, vegānisku ēdienu?

Liene Ģermane, mājsaimniece, **Mārtiņš Pļavarājs**, strādā kokapstrādes uzņēmumā:

– Nepērkam. Mēs gribētu iegādāties frī kartupeļus ar kādām mērcēm un gaļu, bet gatavo ēdienu klāstā to nav. Ēdienu paši gatavojam mājās, pārsvarā kartupeļus ar gaļu vai arī plovu. Tā ir izdevīgāk nekā pirkt gatavu veikalā. Veģetāros vai vegāniskos ēdienus nevajadzētu – tie nav garšīgi, trūkst garšvielu. Mēs tāds netaisām.

Māra Vadone, pavāre:

– Nē, ēst gatavojam mājās. Tā ir gan veselīgāk, gan lētāk, gan garšīgāk. Pašreiz tie ēdieni, kas ir veikalos *Rimi*, nav tik garšīgi. Pagaršojusi esmu, jo pati strādāju *Rimi* par pavāri. Tie ēdieni tiek gatavoti lielos katlos, un citreiz

iznāk garšīgāk, citreiz ne tik ļoti. Tos pārka tie, kuri mājās ēst netaisā vai kam ir slinkums. Arī tādi, kam nav laika. Vēl pensionāri, kuri dzīvo vieni, negrib taisīt uz vairākām dienām vai grib pamēģināt ko citu. Visvairāk no gatavo ēdienu klāsta cilvēki pārka salātus. Manas topa pusdienas noteikti ir kartupeļi ar gaļu.

Rasa un Bruno Mekši, pensionāri:

– Mēs tāds nepērkam – taisām mājās no saviem produktiem. Mums ir dārzis, kur paši varam visu izaudzēt, tādēļ gatavos ēdienus nevajag pirkt.

Reizēm saudzēts tik daudz, ka pat nevar spēt visu izlietot. Visvairāk taisām zupas, arī griķus, rīsus, putrainimus un citus graudaugus – tos gan pārkam veikalā. Kartupeļi mums ir pašiem. Jaunieši vai vientuļi cilvēki pārsvarā pārka gatavos ēdienus. Vienam nav jēgas taisīt. Vēl, cik zinu, daudzi Kuldīgā pusdienas ņem no kafējnīcām *Elvi* vai *Rimi*. Tur ir diezgan lielas porcijas, un no vienas var paēst pat divreiz, pieēdot klāt savus salātņus.

Liene Meikšāne, bezdarbniece:

– Nepērku. Senāk esmu mēģinājusi Ventspils *Rimi*. Ēdiens bija normāls – ēdams. Pārsvarā ēst taisu mājās – kas tajā brīdī ir, to arī gatavoju. Ēdu arī veģetārus un vegāniskus ēdienus. Esmu ievērojusi, ka veikalos tie parādās arvien vairāk, bet izmēģinājusi vēl neesmu. Cenšos būt svaigēdāja, tāpēc arī cenšos ēst gatavot mājās. Visbiežāk taisu falafelus.

Ainārs Pūpols, pensionārs:

– Neesmu pircis. Nemāku teikt, vai pēc veģetāriem un vegāniskiem ēdieniem ir pieprasījums, jo es tāds neēdu. Pusdienās pārsvarā izvēlos sārtu ēdienu: kartupeļus ar gaļu vai kādu zupu. Ēst gatavoju pats, un to dara arī mana sieva.

Endija Vītola, māksliniece:

– Gadās šādus ēdienus nopirkt. Biežāk pārku svaigos salātus. Tos jaunus gatavos ēdienus gan vēl neesmu izmēģinājusi. Ceru, ka veģetāriem ēdieniem būs lielāks piedāvājums, jo no manas puses pieprasījums būs – es ēdīšu. Pēdējā laikā tie kļuvuši ļoti populāri, vismaz jauniešu un sieviešu vidū, jo šie cilvēki domā, ko un cik veselīgi ēd. Kādreiz ēdienu tikai vienīgi pirku jau gatavu, jo man nepatīk taisīt. Tagad iznāk to gatavot biežāk, un mans mīļākais ēdiens ir makaroni ar pesto un tomātiem.

Amanda Gustovska, Lailas Liepiņas foto

Bezmaksas maskas trūcīgajiem un maznodrošinātajiem

Lai ierobežotu Covid-19 paveida omikrona izplatību, tagad darbavietās, veikalos, transportā vai citās publiskās vietās atļauts lietot tikai medicīniskās maskas vai respiratorus bez vārsta. Trūcīgajiem un maznodrošinātajiem medicīniskās maskas sagādājis valsts.

Kuldīgas novadā šie cilvēki var saņemt vienu iepakojumu ar 50 maskām: kuldīdznieki – sociālajā dienestā Dzirnavu ielā 9, Skrundas un pagasta iedzīvotāji – klientu centrā Kalēju ielā 4, bet citu pagastu ļaudis – pie sava sociālā darbinieka. Laukos šīs maskas sāks izsniegt jau pirms nedēļas. Jāuzrāda dokumenti un izziņa par atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam.

Padūrē pirmajās divās dienās masku paka izsniegta ap 20 cilvēkiem. „Viņi izrāda interesi – zvana, jautā un nāk pakaļ, ir priecīgi, ka viņus atbalsta, jo var saņemt bez maksas,” saka sociālās palīdzības organizatore Agnese Zīlīte. Viņa strādā arī Rumbas pagastā, kur parasti ir ceturtdienās. „Es savā pieņemšanas dienā maskas izsniedzu tikai pieņemšanas vietā personīgi. Pārējās dienās šeit ir citi sociālie darbinieki, kuri strādā ar ģimenēm un bērniem un ar pieaugušajiem. Viņi pēc pieprasījuma var pievest mājās tiem, kuri nevar atnākt: pensionāriem vai invalīdiem. Visi klienti ir ļoti priecīgi saņemt valsts apmaksātās sejas maskas, un nevienam iebildumu neesmu dzirdējusi.” Dienā, kad Kurzemnieks sazinājās ar A.Zīlīti, Rumbā viņa bija izsniegusi pakas 12 cilvēkiem. A.Zīlīte ir sociālās palīdzības organizatore vēl arī Īvandē, un tur tāpat cilvēki labprāt nākot, bet pensionāriem un invalīdiem, kuri no mājas iziet nevar, sociālie darbinieki tās nogādā. Arī Vārmē cilvēki ierodas pēc maskām. „Viss notiek organizēti, un neviens nav teicis, ka viņam nevajag. Piemēram, trešdien bija atnākuši seši,” teic sociālās palīdzības organizatore Aivija Blinde. Citā laikā tās izsniedz citi sociālie darbinieki. Ja nav iespēju atnākt pakaļ, tās tiek nogādātas dzīvesvietā.

Kabilē pagājušonedēļ vēl nav bijusi vajadzība kādam maskas aizvest, tās var saņemt pie sociālās darbinieces, taču nevienam netiks atteikts, saka A.Blinde, kura strādā arī Rendas pagastā. Tur viņa parasti ir ceturtdienās. Kad cilvēki atnāk ar iesniegumiem vai pēc pārtikas pakām, tad viņiem iedod maskas. „Tiek uzaicināti arī tie, kuri par maskām varbūt nezina, lūdzam, lai atnāk pakaļ. Dīemžēl neviens tās nelieto pareizi. Nēsā, kamēr striķītis nokrīt vai tās kļūst stipri netīras.

Tagad būs iespēja pamainīt.”

Gunta Alkšņuzara, sociālā darbiniece Pelčos, Vilgālē un Kurmālē, stāsta, ka katrs jau savus klientus pazīstot. Kad atnāk, katram tiek izsniegts viens iepakojums – 50 masku. „Mēs arī apzvanām. Viņi nāk labprāt, jo vēl informējam feisbukā, un cilvēki arī paši zvana, jo skatās televīziju, kur bijusi informācija par bezmaksas maskām. Vajadzība ir liela, un domāju, ka tas ir ļoti liels atspaidis. Viņi tiešām jūtas priecīgi. Var teikt, ka telefons ir karsts – mēs tikai vienojamies par dienu, kad viņi nāks pakaļ. Veciem cilvēkiem jau patiek iepirkties, pārtikai viņi tāpat nāk pakaļ. Ir cilvēki attālāk laukos, un, ja grūti tikt uz pagasta centru, esmu vedusi klāt maskas vecāka gadagājuma cilvēkiem. Arī bērniem ir maskas, bet mēs izvērtējam, vai izsniedz jau skolā.” Sociālās palīdzības organizatore Alsungā, Gudniekos un Ēdolē Jolanta Dombrovska stāsta, ka katram pagastam iedalīta viena kaste ar 2000 medicīniskajām maskām. Tās trūcīgie iedzīvotāji var saņemt pie sociālajiem darbiniekiem. Alsungā pagājušonedēļ tās saņēmuši vairāk nekā desmit cilvēku. Nīkrācē maskas piegādāšot uz mājām. Rudbāržos telefoniski informēts katrs, kurš pēc tām var ierasties. Uz mājām neesot domāts vest. Skrundas pagastā un pilsētā lielākā daļa klientu nākot paši; ja kāds nevar, sociālais darbinieks kopā ar pārtikas paku piegādājot. Raņķu sociālā darbiniece lielākajai daļai vai nu jau aizvedusi, vai tās izdalītas pārvaldē.

Sociālās palīdzības organizatore Laidos, Turlavā un Snēpelē Daiga Korpfa stāsta, ka visiem, kam pienākas, esot zināms, kā saņemt: „Cilvēki jau iepriekš interesējās, kad atvedīs. Pieprasījums ir kā nu kurā pagastā. Daudzi iegriežas, kārtojot citus jautājumus. Līdz ar dzīves dārdzības pieaugumu situācija ir daudz saspringtāka, cilvēki interesējas par mājokļa pabalstu un citiem sociālās palīdzības veidiem. Maskas ir maznozīmīgāka lieta. Izdalām šeit, aizvedam uz mājām, ja kāds netiek. Izskatās, ka pietiks, bet to jau grūti prognozēt. Katrā pakā ir 50, bet lietošana atšķirīga: vieni bieži iziet sabiedrībā, kur maskas jālieto obligāti, citi retāk. Ir tādi maznodrošinātie, kam bērni atveduši, kas paši iegādājušies vai citādi saņēmuši. Mainās arī to mājsaimniecību skaits, kas šim statusam atbilst. Piegāde nav problēma, var vienīgi atgādināt par pareizu lietošanu.”

**Daina Täfelberga,
Amanda Gustovska,
Inta Jansone, Kristīne Āboliņa**

Glābējiem daudz darba

No 28. līdz 31. janvārim Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kurzemes reģiona brigāde saņēmusi 53 izsaukumus: vienu uz ugunsgrēku, 45 uz glābšanas darbiem, septiņi bijuši maldinājumi.

Sestdien un svētdien Kurzemē 35 izsaukumi saistīti ar spēcīgā vēja postījumiem – 25 gadījumos glābēji steigušies atbrīvot ceļu no nolūzušiem kokiem. Trīs no tiem bija Kuldīgas novadā – Kurmāles un Alsungas pagastā. Darot darbu, Alsungā viens glābējs cietis un uz ārstniecības iestādi devies pats – neatliekamā medicīniskā palīdzība nav bijusi vajadzīga.

Atdod godu pagātnei, nodod zvērestu nākotnei

Sestdien Karoga dienā Skrundas ielās varēja redzēt vieglo militāro tehniku un Latviešu atsevišķā jeb Kalpaka bataljona vēsturisko karogu maršu.

„Mēs iesim tur, kur tēvu zeme sauks!” vēsta sauklis uz 3. Jelgavas kājnieku pulka karoga. Militāro tehniku un karogu parādi Skrundā vēro arī Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts un aizsardzības ministra padomnieks Raimonds Graube

Karogu maršā varēja redzēt:

- Atsevišķās jātnieku nodaļas karogu,
- Pirmās Latvijas neatkarības rotas karogu,
- Atsevišķās studentu rotas karogu,
- 2. Ventspils kājnieku pulka karogu,
- 3. Jelgavas kājnieku pulka karogu,
- Liepājas kājnieku pulka karogu.

1915. gada 19. jūlijā bijušie valsts domnieki Jānis Goldmanis un Jānis Zālītis publicēja uzsaukumu: „Pulcējaties zem latviešu karogiem!” Vienība bez karoga ir kā bez vadoņa. Karogs karavīram ir vissvētākais simbols.

Notika simbolisks gājieni līdz Skrundas kaujas piemiņas akmenim pilsētas centrā, pie kura trīs piemiņas zālju pavadībā nolikti ziedi. Tā jau 18. gadu Karoga dienā godināti Skrundas atbrīvotāji, kuri pirms 103 gadiem guva uzvaru Latvijai vēsturiski svarīgā cīņā.

Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts: „1919. gada 29. janvārī Latviešu atsevišķais bataljons Oskara Kalpaka vadībā atbrvoja Skrundu no lieliniekiem un vīrs pilsētas māju jumtiem lepni pacēla sarkanbaltsarkano karogu. Šī uzvara deva pārliecību par saviem spēkiem un noteica Neatkarības kara turpmāko gaitu.”

Pulkvedis atzina, ka, pateicoties bijušajam Skrundas pašvaldības vadītājam Nellijai Kleibergai un Loretai Robežniecei, kā arī kultūras namam, ik gadu šo dienu varot izdzīvot kopā: „Ar Latviešu virsnieku apvienības atbalstu bijām iedibinājuši jauku tradīciju ik gadu organizēt pa-

sākumu bērniem un jauniešiem Jaunie Skrundas sargi. Dīemžēl pandēmijas ierobežojumu dēļ jau otro gadu esam spiesti to svinēt mazākā skaitā.”

Karoga dienas tradīcija ir arī jauno zemessargu zvērests, apliecinot gatavību aizsargāt savu tautu un valsti. Aizsardzības ministra padomnieks militārajās jautājumos, atvaļinātais ģenerālleitnants Raimonds Graube atgādināja: „Šī ir ļoti nozīmīga diena mūsu vēsturē, jo Skrunda ir pirmā Latvijas pilsēta, kas tika atbrīvota. Tādas uzvaras noteikti iedvesmoja. Atcerēsimies, ka arī mūsdienās liela nozīme ir ticībai sev, savai valstij, panākumam, uzvarai situācijās, kad nekas par to neliecina. Šodien Zemessardzes rindas papildina jauni zemessargi. Man tas ir augstākais apliecinājums tam, ka cilvēki tic valstij, ideāliem, mērķiem, neatkarībai un ir gatavi par to iestāties.”

Lailas Liepiņas teksts un foto

Gandrīz 800 programmu

Daudzas mācību iestādes aicina strādājošos apgūt jaunas zināšanas, jo atkal sākusies pieteikšanās Eiropas Savienības (ES) fondu projektā *Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide. Šoreiz ir gandrīz 800 mācību programmu – lielākais piedāvājums vienā kārtā.*

To rīko Valsts izglītības attīstības aģentūra. Var pilnveidot un iegūt jaunas zināšanas, pār kvalificēties vai paaugstināt kvalifikāciju pieprasītās nozarēs. 7. kārtā piedāvājums veidots, balstoties darba tirgus aktualitātēs, lai apgūto var lietot ikdienas darbā, palielinot konkurētspēju vai izaugsmi savā profesijā. Visvairāk programmu – ap 370 – pieejamas uzņēmējdarbībā, finanšu un grāmatvedības administrēšanā, 119 – elektronisko un optisko iekārtu ražošanā un informācijas tehnoloģiju nozarē, bet 70 – būvniecībā.

Lielāko daļu maksas sedz ES fondi un valsts. Piesakoties kādā profesionālās tālākizglītības programmā, strādājošā līdzmaksājums ir 5%, savukārt

profesionālās pilnveides izglītības programmā, profesionālās izglītības programmas modulī vai studiju kursā – 10%, bet ES fondi un valsts finansējums attiecīgi ir 90 vai 95%. Maznodrošinātajiem vai trūcīgajiem mācības ir bez maksas.

Var pieteikties strādājoši un pašnodarbināti iedzīvotāji no 25 gadiem līdz jebkuram vecumam, tostarp jaunie vecāki bērna kopšanas atvaļinājumā, saglabājot darba attiecības, un strādājoši pensionāri, kā arī cilvēki ar alternatīvo statusu. Vīsa projekta laikā var mācīties divas reizes. Pieteikties drīkst divās programmās, taču vienlaikus mācīties tikai vienā. Šajā kārtā mācības notiks gan attālināti, gan klātienē, to nosaka katra izglītības iestāde. Pieteikties līdz 24. februārim. Grupu komplektēšana un mācību sākums plānots no marta līdz maijam. Plašākas ziņas par uzņemšanu, mācībām un atbalstu, kā arī viss programmu saraksts publicēts mājaslapā www.macibaspieaugusajiem.lv.

Daina Täfelberga

„Apprecējamies, un nu ir jāpielāgojas”

Tā par administratīvi teritoriālo reformu pēc pusgada saka bijusī Skrundas novada priekšsēde, tagad Kuldīgas novada domes deputāte LORETA ROBEŽNIECE (*Latvijas attīstībai*).

Apvienotajā novadā nodzi-vots pusgads. Vai ir redzami plusi un mīnusi?

Pirmajā pusgadā, vairāk vienam otru iepazīstot, mēģinājām saprast, kā dzīvosim tālāk. Ir arī jāpielāgojas. Sākumā vairāk bija emocijas. Par maz laika pagājīs, lai uzskaitītu konkrētus ieguvumus vai zaudējumus. Taču katrs strādā pēc labākās sirdsapziņas.

Kopā ar kolēģiem, vēl esot Skrundas novadā, strādājām pie tā, kādas varētu būt struktūras. Esot lielajā novadā, tās mainījās, jo pašvaldība regulāri meklē izpildvaras cilvēkus. Un tam ir divi faktori: pirmais – mainījās struktūra, cilvēki pārtrauca darba attiecības, jo pienākumi vairs neatbilda viņiem, otrs – sava ietekme ir arī kovidam, jo cilvēki izvēlas – potēties vai ne.

Kurš dienests novadā, jūsu-prāt, izveidots vislabāk?

Pirms gada, domājot, kā dzīvosim lielajā novadā, sazvānījos ar kolēģiem arī citviet Latvijā, jo vēlējos saprast, vai vajadzīgs pārejas periods, organizējot apvienības, kurās šie cilvēki strādā. Cilvēks darbā iestrādājas. Piemēram, sociālais dienests bija spēcīgs gan Kuldīgā, gan Skrundā. Man šķiet, ka Skrundas pusē tā varēja būt ne tikai struktūrvienība vien, jo iestrādes bija labas un varēja palikt patstāvīgs dienests. Līdzīgs ir stāsts par pašvaldības policiju, kas koncentrējas Kuldīgā, apbraukā Skrundu, arī Alsungu un citus pagastus. Mana doma, novadam apvienojoties, bija: lai pie iedzīvotājiem tiktu ātrāk, jāizveido zonējums, kur katram iecelts atbildīgais. Ar domubiedriem šo variantu pašvaldībai piedāvājām, bet atbalstu tas neguva.

Pašvaldības policija nav glābšanas dienests, tomēr tai jārada iedzīvotājiem drošība. Var būt arī tāda situācija, ka dežūrgrupa ir Kuldīgā, bet cilvēks, kuram vajag palīdzību, – Nīkrācē. Attālums ir liels, un ātrāk tur varētu ierasties kāds no tuvākas apkārtnes. Tāpēc šķiet, ka tagad pieņemtais modelis nav pareizs. Kāds šo kārtību ir izstrādājis, un viņam šķiet, ka tā ir laba. Skatīsimies, kāda būs situācija pēc laika. Varbūt modelis tiešām labi darbojas, bet varbūt būs jāmaina.

Savukārt, runājot par komunālo dienestu, rodas jautājums vai vajag *Skrundas komunālo saimniecību* apvienot ar *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem*? Ja vajag, kāpēc? Ko no tā iegūsim? *Skrundas komunālā saimniecība* apsaimnieko savu teritoriju, ir speciālisti, kuri savu laukumu pārzina. Pieļauju, ka kopā ar Kuldīgas kolēģiem situāciju var arī uzlabot vai lietas darīt kopā.

„Nomainoties politiskajai varai, mainās arī pašvaldības struktūra. Ikvienam jāsaprot, ka, sākot jaunu darbu vai dzīvi jaunā novadā, vispirms jāstabilizējas,” saka Kuldīgas novada domes deputāte, bijusī Skrundas novada vadītāja Loreta Robežniece.

„Pašvaldības policija nav glābšanas dienests, tomēr tai jārada iedzīvotājiem drošība.”

„Pašlaik Skrundā nav dzimtsarakstu nodaļas cilvēka. Bija gadījums: cilvēks miris, un tuviniekiem, lai to reģistrētu, jābrauc uz Kuldīgu vai Saldu.”

„Ļoti gribas pateikt, kā vajag. Aiz katra kā vajag ir nauda, prāts un viss pārējais.”

Bet vai būtu labi reorganizēt tikai reorganizācijas pēc? Tā arī nesamazinātu darbinieku skaitu. Kāds labums?

Šobrīd Skrundā nav dzimtsarakstu nodaļas cilvēka. Bija nupat gadījums: cilvēks miris, un tuviniekiem, lai to reģistrētu, jābrauc uz Kuldīgu vai Saldu. Atkal stāsts par to, vai domājam par reformu vai to, kā izturamies pret saviem cilvēkiem. Novadā, protams, ir tādi cilvēki, kuri strādā digitālajā vidē. Bet cik daudzi? Skrundas pusē 97% cilvēku ar e-parakstu nestrādā.

Daudzus uztrauc lielie rēķini par elektrību un siltumu, Skrundā un Rudbāržos tiek izmantota gāze.

Tā ir problēma numur viens. Valdības līmenī tiek spriests par kompensācijām, bet tas jau nerisina problēmu. Man šķiet, ka no valdības puses bija nekorekti ne visai glaimojoši izteikties par tām pašvaldībām, kuras izmanto gāzi. Savulaik, kad Skrundai cauri izvilka gāzesvadu, viens no uzdevumiem bija radīt labu vidi

rūpnieciskajai ražošanai. Ja šī saruna notiktu pirms pusotra gada, es atspērusies stāstītu, ko mēs ar gāzi un elektrību varam darīt, cik tas ir perspektīvi. Bija arī sarunas ar uzņēmējiem. Kad tika apjausts, ka cena kāps augšup, uzņēmēji paņēma pauzi.

Ir jāmeklē alternatīva. Latvijā kā labs piemērs tiek minēta Liepāja, kas spēja ātri noreagēt un pāriet uz apkuri ar granulām un šķeldu. Bet, no otras puses, vai kāds ir pateicis, cik ilgi mums pietiks resursu, lai kurinātu ar koku?

Vai šī situācija maina uzņēmējdarbības vidi Skrundā?

Te runa nav tikai par Skrundu. Situācija skar visu Latviju, arī pasauli, kas ir pārmaiņu procesā. Septembrī bija lielas diskusijas par mobilo asfalta rūpnīcu Kuldīgā, Dārzniecības ielā. Nezinām, kāda ir uzņēmēju vēlme to darīt, no kādiem resursiem viņi materiālu ražos.

Skrundā iecerēti vairāki projekti.

Jā. Pēc pārbūves darbību atsāks autoosta. Rekonstruēs arī vairākas

ielas: Parka, Rūpniecības un Ro-bežu, vēl Skolas ielu Jaunmuižā. Šo darbu nepaspējam, jo notika reforma. Jaunā pašvaldība to ir pārņēmusi.

Vai bēdu ieleja Skrundā nav bijušas arodvidusskolas ēkas?

Tās ir nopircis privātpašnieks. Pašvaldība un iedzīvotāji nevar iejaukties. Īpašnieks ir ekonomiskās krīzes ķīlnieks. Mums jau ļoti gribas pateikt, kā vajag. Aiz katra *kā vajag* ir nauda, prāts un viss pārējais. Situācija un ekonomiskā vide mainās.

Vai uz Skrundu pārceļas jaunās ģimenes, piemēram, no Rīgas?

Šķiet, ka jā, bet precīzu skaitu nevaru pateikt. Ejot uz bērnudārzu pakal mazdēlam Oliveram, Skrundā satieku cilvēkus, par kuriem zinu, ka nav vietējie, bet ir šurp pārcēlušies. Viņi iegādājas gan lauku viensētas, gan dzīvokļus. No vienas puses, ir labi, ka ienāk jaunas ģimenes, no otras – mēs no tām prasām daudz. Kad bija lielie sniegi, nemaz nav tik vienkārši no viensētas tikt līdz

skolai vai bērnudārzam, un nevieni vecāki nelaidīs bērnu vienu pašu uz skolu deviņu kilometru attālumā. Pašvaldība vienā mirklī visus ceļus nevar iztīrīt, ģimenei vajadzīgs savs traktors, lai ceļu izšķūrētu. Kopumā Skrundā komunālais dienests ar sniega tīrīšanu tiek galā, arī sētnieki cītīgi strādā.

Vai jūtams, ka domē darbojas pozīcija un opozīcija? Vai opozīcijai ir izdevies pārliecināt par savām idejām?

Atzišos: sākumā bija savādi – nebija apmierinātības ar Skrundas novadā paveiktajiem vai iesāktajiem darbiem. Tad bija vairāk emociju. Piemēram, iesākām Skrundas autoostas projektu, bet nevarējām dabūt kredītu. Emocijām te nav vietas, jo vajag, lai būve būtu kārtībā. Novada domē strādā 15 deputātu, un visi kopā meklējam labākos risinājumus.

Vai deputātiem ir kopīgas tradīcijas, vai arī koviņa dēļ nekas nav izveidojies?

Nav, sēdes notiek attālināti. No vienas puses, labi, ka esi uz vietas un komitejas sēdēs jautājumus var pārrunāt zūmā, nav jātērē laiks ceļā. Tiem, kuri Kuldīgā, klātienē ir vienkāršāk – atnāk uz sēdi un pēc tās dodas tālāk darbos, bet mums, lauku deputātiem, tas vēl prasa teju stundu ceļā turp un atpakaļ.

Ko pati tagad darāt?

Strādāju Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrā – ir jauni pienākumi, un iemaņas jāapgūst. Darbs ar dokumentiem un projektiem. Viens no tiem – Rudbāržu kadetu skola. Plānots, ka tur mācības varētu sākties 2024. gadā. Gada beigās beidzās 3D skenēšana – tā ir jauna metode, kas dod iespēju darbu izdarīt kvalitatīvi. Tagad skolā notiek projektēšana.

Cik ļoti kovids ietekmējis amatiermākslu?

Šis laiks kultūras vidi, tradīcijas ir mainījis. Kādu brīdi dzīvojam ar kolhoza laiku pieskaņu: „Kādas mums bija balles! Kādi bija kori! Kā mēs dejojām! Tagad nav nekā.” Mainās tradīcijas, mainās paaudzes un ieradumi. Piemēram, bija vīru koris, no tā palika ansamblis *Vecie zēni*. Agrāk modē bija saieta nami. Kultūras namā dzīvība notiek, bet ir cita organizācija, ir pieejamas viedās tehnoloģijas.

Vēlreiz gribu sacīt, ka kultūras pasaule mainās. Nevajag nevienam no jaunās paaudzes pārmest, ka viņiem ir citi ieradumi, vēlmes un vajadzības. No manas un vecākas paaudzes 18 gados diezin vai kāds patstāvīgi ceļoja, mācījās svešumā. Šodien daudzi jaunieši to izmanto, iegūstot pieredzi.

Neatlikt dzīvi uz rītu

„Visi resursi, kas vajadzīgi pilnai laimei, slēpjas manī – manā attieksmē pret cilvēkiem un situācijām. Es saprotu: kā runāšu, tā arī dzīvošu, kā domāšu, tā arī notiks,” saka RASA RASMANE, Kuldīgas logopēde ar angļu un franču valodas zināšanām. Viņas aizraušanās ir gleznot.

„Svarīgi ir nepiesārņot sevi ar negatīvām domām, jo tās materializēsies un atgriezīsies dažādu nelaimju un negāciju veidā. Atbrīvo ķermeni laimei! Tas ir kā tukšs trauks – piepildi to ar gaišām domām, ar prieku par dzīvi un ar mīlestību! Negatīvās emocijas, domas, atmiņas un pārdzīvojumus ieslēgsim *gaisa burbulī* un palaidīsim prom, lai atbrīvotu vietu laimei! Mainīt dzīvi uz labu nekad nav par vēlu, jo man pieder šis brīdis, kuru es izbaidu. Neatliec dzīvi uz rītu! Šīs atziņas ieguvu pedagoga un psihologa Kaspara Bikšes vadītajos tālākizglītības kursos pēc ievadkursa pozitīvajā psiholoģijā un iemācītā optimisma izmantošanā. Domugraudus, kā kļūt laimīgākai un sadzīvot ar pasauli, esmu nolikusi redzamā vietā, lai grūtos brīžos pārslāpētu un smeltos iedvesmu,” atklāj R.Rasmane.

Nekas nenotiks, ja nemainīsīsimies paši. Rasa pati vienmēr atradusi iespēju mainīties un sasniegt visu, par ko sapņojusi. Par spīti apstākļiem.

TALANTĪGA ĢIMENE

Rasas mamma Dzidra Rasmane (vēlāk Brālīte) bijusi Basu skolas skolotāja. Mācījusi zīmēšanu, dziedāšanu, angļu valodu. Viņa ļoti skaisti zīmējusi, īpaši atmiņā palikuši talantīgi izpildītie portreti. Bet vislielākais mammas talants bijusi mūzika: viņa skaisti dziedājusi, spēlējusi klavieres un akordeonu, pēckara gados bieži nācies būt muzikantei jauniešu sanāksšanās. Skolotāja vadījusi ne tikai skolas kori un ansambli, bet arī Basu ciema deju kolektīvu un amatiereteātri, kas iestudējis visādas joku lugas un izrādījis ciema ļaudīm. Mamma daudzos talantus mantojusi no saviem vecākiem, īpaši jau no tēva, kurš spēlējis klavieres un vijoli un bijis diriģents pašdarbības kolektīvos.

SATIEKAS PETROGRADĀ

„Mans vectēvs Jānis Rasmanis starpkaru periodā bija skolotājs Apriķos un Basos, kur iesaistījās sabiedriskajā dzīvē, darbojās aizsargu organizācijā, bet vēlāk pārcēlās uz Kuldīgu, kur turpināja strādāt par skolotāju. Vecmāmiņa Zelma bija liela rokdarbniece – viņas skaistie izšuvumi priecēja visus. Man saglabājies ļoti skaists broderī tehnikā izšūts dekoratīvs spilventiņš. (*Brudierēts nozīmē audumā izgriezti raksta elementi, kuru maliņas blīvi apšūtas* – aut.)

Dramatiski romantiska savulaik bija viņu iepazīšanās Petrogradā. 1. pasaules kara laikā vectēvs dienēja Kurzemes latviešu strēlnieku pulkā un cīnījās pret vāciešiem

Rīgas frontē, nonāca hospitālī Petrogradā, kur vecmāmiņa bija slimnieku kopēja un rūpējās par ievainotajiem – tā bija liktenīgā satikšanās. Vecmāmiņas ģimene no Rīgas devusies bēgļu gaitās un nonākusi Petrogradā. Tā vectēvs Rīgas meiteni atveda uz Basiem. Viņš visu mūžu strādāja par skolotāju, līdz saņēma atzinumu, ka padomju skolā ir darbam nepiemērots. Ļoti palaimējās, ka nenācās braukt uz Sibīriju un varēja strādāt meža darbos tepat, Abavas mežniecībā.”

VĪRIEŠA IDEĀLS

„Savu vectēvu varu uzskatīt par vīrieša ideālu. Viņš bija inteligents, vienmēr labi izskatījās – uzvalkā un ar šlīpsi visiem un visām patika. Īsts džentlmenis ar labām manierēm, izglītots un ar plašu redzesloku, sekoja līdzi visam, kas notiek pasaulē, interesants sarunu biedrs. Vienmēr korekts – nekad nevienu neaizvainoja, neko nepateica impulsīvi. Viņš uzskatīja, ka vīrietim jābūt ar stāju – mugura jātur taisni.”

DZIMTAS LEĢENDAS

„Vecmāmiņas māsa apprecējās ar agronomu Emīlu Zolmani, kurš Kārļa Ulmaņa valdīšanas laikā kļuva par Latvijas lauksaimniecības atašeju Lielbritānijā. Kad kļuva moderni uzvārdus latviskot, Zolmanis kļuva par Zelmeni, bet, kad 1944. gada rudenī viņš emigrēja, sievai vieta laivā uz Zviedriju neatradās. Tā nu man daudzus gadus bija Rīgas oma, jo īstā vecmāmiņa nomira pirms manas dzimšanas.

Mammas brālis, no skolas sola paņemts leģionā, nokļuvis Berlīnē, padēvās gūstā amerikāņiem. Viņš gan tieši kara darbībā nepedalījās – Žagarē kopa vāciešu rekvizētos zemnieku zirgus un pēc tam ešelonu ar tiem pavadīja uz Vāciju. Tur iepazinās ar slimnieku kopēju – meiteni no Liepājas puses, un vēlāk abi aizceļoja pēc iespējas tālāk no kara saplosītās Eiropas – uz Austrāliju.” Tādi ir tipiskie un arī skumjie latviešu likteņi. Tos Rasa vākusi un apkopojusi septiņās paudzēs, ieskaitot savus mazbērnu.

ANGLISKI – BRĪVI

Mamma, stingriem ētikas principiem sekodama, Rasai angļu valodā bieži nav likusi augstāko atzīmi, lai gan meitene vienmēr stundas sagatavojusi perfekti. Tas tāpēc, lai tikai kāds neteiktu, ka viņa savu bērnu izceļ. Šī pārmērīgā stingrība ļoti pozitīvi atsaukusies vēlākajos gados, kad citiem angļu valodas stāstāmo nācies iekalt no galvas, bet Rasa varējusi tekstu tikai izlasīt un brīvi atstāstīt.

Rasa Rasmane ar darbu *Spalvas pa gaisu* (2019, akrils) izstādei *Katrs ar saviem putniem*. Fonā – Kloda Monē *Aržantejas tilta* kopija.

PIRMAIS MĒĢINĀJUMS

Meitenei ļoti patīcis zīmēt, bet sešdesmitajos par bērnu mākslas skolām laukos neviens pat nav sapņojis. „Pētīju žurnālus *Rīgas Modes* – gribēju kļūt par apģērhu dizaineri. Pēc pamatskolas bija iespēja mācīties Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolā, bet mamma baidījās tik jaunu meiteni laist tik tālu prom no mājām. Nācās izglītību turpināt Kuldīgas 1. vidusskolā. Kad mācījās 11. (izlaiduma) klasē, uzzināju, ka Liepājas lietišķajos pirms iestājesāmeniem notiek sagatavošanas kursi. Pieteicos, bet, tuvojoties noslēgumam, uzzināju, ka tajā gadā ar vidusskolas izglītību var iestāties tikai metālapstrādē vai gleznotājos, bet mans mērķis bija apģērhu modelēšana – atkal nekā!”

MAMMAS PĒDĀS

„Iestājos Latvijas Universitātes Svešvalodu fakultātē, lai mācītos angļu valodu. Otrajā kursā lielā mīla: gals klāt – jāprecas! Tomēr izvēle nebija īstā – paliku bez izglītības ar bērnu uz rokām. Bērniņam vajadzēja dārziņu, tādēļ kļuva par pirmsskolas pedagoģi Kuldīgas *Sprīdītī*. Rīgas pedagoģiskās skolas neklātienes nodaļu pabeidzu ar izcilību, un tas ļāva bez iestājpārbaudījuma iestāties jebkurā Latvijas pedagoģijas augstskolā. Zināju, ka Kuldīgā būs jauns bērnmudārzs *Taurenītis* ar divām logopēdiskajām grupām. Kopā ar kolēģi iestājāmie Liepājas Universitātes Defektoloģijas fakultātē, kur apguvu logopēda specialitāti. 1988. gadā sāku strādāt par logopēdi *Taurenītī*, kas tagad ir *Biīte*. Nekad neesmu šo izvēli nožēlojusi, savu darbu mīlu un eju uz to ar prieku jau 45 gadus. Esmu pedagoģe trešajā paaudzē.”

IECERĒTAIS JĀPABEIDZI!

„Dzīvē viss notiek tā, kā tam jānotiek, jo šķietamā bezveidā liktenis bieži negaidīti sūta iespējas. Tikai no manis atkarīgs tas, vai es

tās izmantošu vai palaidīšu vējā. 2000. gadā Liepājas Universitātē bija programma, kas sagatavoja angļu valodas skolotājus. Tas deva iespēju pabeigt kādreiz pamestās angļu valodas studijas un saņemt skolotājas diplomu. Diplomdarbu uzrakstīju par angļu valodas mācīšanu pirmsskolas vecumā. Kuldīgas *Taurenītī* mācīju šo valodu četrus līdz sešus gadus veciem bērniem, vēlāk *Cīrulītī* un *Biītē* vadīju angļu valodas pulciņu. Logopēdes pieredze palīdzēja darbā ar tiem bērniem, kam bija valodas problēmas, lai arī viņi varētu piedalīties pulciņā. Pēdējos piecus gadus no pulciņa vadīšanas esmu atteikusies, lai vairāk laika velftu sev un hobiem – gleznošanai.”

PATIKA FRANČU VALODA

„Savulaik, studējot angļu valodu, kā otro gribēju apgūt franču, kas man ļoti patika. Es laikam piederu pie tiem, kuri saka: „Dzirdot frančus, es ģībstu!” (Smejas). Bet nebija lemts. Neklātniekiem piedāvāja tikai vācu valodu. Franču centos apgūt kursus, skatījos filmas, klausījos dziesmas, izmantoju visus pieejamos interneta resursus. Mājās man ir daudz filmu franču valodā. Prieks, ka varu tās skatīties oriģinālvalodā, saprast dziesmu tekstus, bet, lai valodu apgūtu pilnībā, tajā ir jārunā, un tādas iespējas šeit nav.”

BEZ MĀKSLAS – NEKĀDI

„Vienu gadu pie Leenas Gustovskas mācījos fotogrāfiju, tur iepazīdām ar tēlotājmākslas studijas *Kuldīgas paleti* vadītāju Ivetu Brenči. Vienmēr domāju, ka tur darbojas tikai glezniecībā visu ziņoši un protoši hobbimākslinieki. Bet 2014. gadā *Kuldīgas paletes* 45. jubilejas izstādē saņēmu drosmi un Ivetai ierunājos, ka gribu pamēģināt arī pati.

Sāku apgūt zīmēšanas pamatus, vēlāk pārgāju pie krāsām. Sirdij tuvākie ir gaišie, maigie pastelto-

ņi. Visvairāk mani uzrunā ziedi, ūdeņi, ziemas un rudens ainavas. *Paletē* man rit astotais gads. Esmu daudz ko apguvusi gan nodarbībās pie Ivetas Brences, gan plenēros un meistarklasēs pie mākslinieka Andreja Amelkoviča – eļļas glezniecību dabā, skices un zīmēšanu, pie Dzintras Budovskas – eļļas tehniku, lielformāta darbu gleznošanu jauktā tehnikā un akvareli, pie Ilzes Smildziņas – eļļas glezniecību, pie Guntas Krastiņas – sauso pasteli. Pēdējā laikā aizraujos ar sauso pasteli un akvareļglezniecību. Martā un aprīlī manis gleznotie ziedi būs skatāmi Kuldīgas bibliotēkā. Tik ļoti pietrūkst kopīgās darbošanās studijā! Ceru, ka epidemioloģiskie ierobežojumi drīz beigsies.”

ATKAL FRANČŪŽI

„Īpaši tuva man ir impresionisma pamatlicēja Kloda Monē daiļrade. Viņš daudz gleznojis ūdeņus, ainavas un ziedus. Man ir sapnis kādreiz izstaigāt Monē gleznošanai iekopto dārzu Živernī. Esmu uzgleznojusi trīs Monē darbu kopijas. Tās tika eksponētas Padures muižas pasākumā *Cecīlijas menuets*. Kopā ar *Paleti* esmu piedalījies visos Padures muižas pasākumos, arī citur mūsu novadā un ārpus tā: Saldū, Priekulē, Kazdangā, Mērsragā, Apriķos un citur.”

PRIEKŠ PAR TURPINĀJUMU

Rasas dēlam Jānim jau izauguši divi lieli bērni. Alise (22) skolas laikā nopietni aizrāvusies ar volejbolu, lai gan varēja attīstīt dzimtā mantoto muzikalitāti. Tagad viņa apguvusi divas specialitātes: ir ēdināšanas speciāliste un vizuālā tēla stiliste. Mazdēlam Nikam (19) mācības padēvās viegli, un viņš apgūt mūsdienīgās informācijas tehnoloģijas.

Alise Volanska
Rasas Rasmanes arhīva foto

Sveču liešana mājās

Amanda Gustovska
Autores un Antras Dilānes
arhiva foto

Kuldīgas veikala *Pindzele* vadītāja Antra Dilāne aizraujas ar sveču liešanu, pirmo viņa izlējusi jau bērnībā. Antra pastāstīja, kas nepieciešams, lai katrs pats mājās izveidotu savējo. Veikalā var iegādāties gan dažādu formu sveces, gan komplektus liešanai.

Antra stāsta: „Nav tā, ka sveces es lietu ikdienā. Ir kādi brīži, kad gribas, piemēram, rudenī un ziemā, kad laiks ārā ir drūms un drēgns. Tas atkarīgs no noskaņojuma. Esmu lējusi dažādas, arī trauciņos, kas ir mājās, – burciņās, krūzītēs. Vēl ļoti labi var izmantot tukšus jogurta trauciņus vai pienu pakas, ja grib lielākas. Ir nopērkamas arī speciālas formas, bet tās ir jēga pirkt tad, ja sveču liešana kļūst par lielāku aizraušanos, jo tās nav lētas.”

Tiek izkausēts parafins vai sojas vasks.

Izkusis parafins.

Sveču traukā ievieto degli un rūpīgi ielej izkausēto parafīnu.

Ļauj svecei atdzist.

KĀ SAGATAVOTIES

Vispirms jāizdomā, ko gribam: „Vai gribam sveci burciņā vai citā trauciņā, vai arī gribam tā sauktās stāvsveces. Vislabāk izdosies tad, ja var iegādāties svaigu parafīnu vai sojas vasku. Pirms pirkšanas uz iepakojuma jāskatās, kurš materiāls paredzēts tieši stāvsvecēm un kurš – svecei trauciņā. Vēl vajadzīgs deglis. Tie ir gan vaskoti, gan nevaskoti, ar pamatnēm un bez tām. Degli vajadzētu pielāgot sveces diametram. Izmērot, cik plata ir forma, var

noskaidrot, cik lielu degli vajadzēs. Tas arī ietekmē to, cik labi vai slikti svece degs: ātrāk, lēnāk, atstājot neizdegušas malas vai ne. Pirms pašas liešanas vajag sagatavot trauciņu, kurā parafīnu kausēt, un katlu ar karstu ūdeni.”

Sevišķas zināšanas nav vajadzīgas, taču, ja tas nekad nav darīts, labāk atrast pamācību internetā: „Īpašas zināšanas droši vien vajadzētu tad, ja gribētu sveces liet profesionāli vai neparastās formās un dizainā.”

IESĀCĒJIEM – SĀKUMA KOMPLEKTS

Visus materiālus var iegādāties veikalā *Pindzele*: „Mums ir parafīns, ir ļoti labi Latvijā ražoti sveču liešanas komplekti, kuros ir pamata lietas, lai izlietu pirmās sveces. Ja šī lieta iepatikas, vēlāk var iegādāties lielākus vai arī atsevišķus materiālus, kādi labāk patīk. Komplekti ir dažādi: gan tādi, kuros ir formiņas, gan tādi, kas paredzēti tikai stāvsveču liešanai. Vienam komplektam līdzī nāk

silikona formiņa, kurā var izliet svečītes rozes formā. Citos iekļautas ēteriskās eļļas smaržīgu sveču liešanai. Kad parafīns izkausēts, var piepildināt klāt eļļu, lai iznāktu smaržīga. Vēl var likt klāt sveču krāsas, kas arī ir nopērkamas. Variantu ir ļoti daudz.”

KĀ IZROTĀT

Antra iesaka: „Ja negribas sveci liet, tomēr gribas kādu īpašu, tādām mērķim vislabāk der parastās baltās. Ja grib košu un krāsainu, tad noder marmorēšana. Tas notiek tā: ūdenī ielej speciālas marmorēšanas krāsas, iemērc sveci un tā iegūst raižu, unikālu. Vēl var izdekorēt dekupāžas tehnikā, pielīmējot salveti kā aplikāciju. To var darīt gan ar speciālu sveču līmes lāpstiņu, gan pavisam vienkārši – ar uzkarsetu karoti. Esmu dzirdējusi, ka to var darīt arī ar fēnu, taču pati šādu tehniku neesmu mēģinājusi. Speciālu rakstu vai dekoru, ko uzlikt uz sveces, nav, bet, ja grib iekausēt kādu latvju rakstu, tas ir iespējams. Pirms tam vajag uzzīmēt skici, uzsildīt kādu metāla priekšmetu un ar tā palīdzību šo rakstu svecē iekausēt.”

Marmorētas sveces.

TICĒJUMI

Sveču diena. Ko drīkst darīt, ko labāk ne?

Rīt, 2. februārī, – Sveču diena jeb latīniski *festum candelarum*.

Pastāv uzskats, ka tā radusies no pagānu šķīstīšanās svētkiem, kas jau 5. gadsimtā skaidroti arī kā Dievmātes Marijas šķīstīšanās svētki. Sākumā abu ticību svētki pastāvējuši blakus, kamēr kristietība ņēmusi virsroku. Sveces lietotas abos. To izmantošanu dievkalpojums daži zinātnieki meklējuši jau pie senajiem jūdiem, citi domā, ka tā cēlusies pie kristiešiem, sevišķi tumšajās katakombās.

Sveces aizdedzina, cilvēkam piedzimstot un aizejot aizsaulē. Tas ir ne vien gaismas, bet arī apgaismības simbols. Gadu gaitā izveidojušies ticējumi un paražas. Lielākā daļa saistīta ar skaistumkopšanu, ēdienu, lopiem, bitēm, laika un ražas zi-

lēšanu, galvas sukāšanu. Viena no galvenajām paražām ir sveču liešana – šajā dienā izlietās degot visgaišāk, arī tādēļ, ka senlatvieši tās darināja no aitu taukiem un vaska, daktij izmantojot kokvilnas diegus.

Agrāk uzskatīts, ka Sveču dienā jātērē daudz naudas, jādzēr daudz alus, jāēd cūkgaļa, jāsmejas un jādzied, lai nākamais gads būtu laimīgs un bagāts. Meitām jāēd dzērvenes, lai būtu sārti vaigi. Sveču dienā ēda grūdeni ar cūkas ausi, vārītu cūkas galvas pusi, pupas un karašas. Nedrīkstēja ēst vārītus kāpostus, jo tad tie izaugs gari.

Sievietēm šī ir svētku diena, kurā nedrīkst ne matus ķemmēt, ne kāpostus vārīt, pat ne adatas cilāt, lai mati nestāv kā sveces, lai kāposti aug un nabadzība nedur.

Sveču dienā meitām jādzer alus, tad būšot visu gadu skaistas.

Ineses Slūkas zīmējums

- ◆ Sveces jālej smejojot, jo dusmīgam lējējam sveces sprakšķot.
- ◆ Ja sveci dedzina abos galos, tad nedzird zagļus nākam.
- ◆ No sveces nav jāaizpīpo, jo tad vienmēr vecumā asaros acis.
- ◆ Ja svece deg vienādi, bez sprakšķēšanas, tad gaidāms jauks laiks.

- ◆ Sveču dienā vāra cūkas gaļu, lai sivēni būtu brangi.
- ◆ Spilgta sveces liesma nozīmē, ka dzīve būs saistīta ar raizēm, bet tie būs sveši satraukumi.
- ◆ Spilgta sveces liesma ar sprēgāšanu nākotnē sola baudas un izpriecās.
- ◆ Sveču dienā jāvāra bieza putra, tad piens būs biezs kā krējums.
- ◆ Ja no Sveču dienas nav sniega uz koka stumbriem, tad tur Dievs esot sēdējis.
- ◆ Kad Sveču dienā no baznīcas atnes sveci, ar to jāapdedzina mati četrās vietās krustiski uz galvas. Tad nebūs bailes no pērkonā.
- ◆ Sveču dienā vajag sniegam snigt un saulei spīdēt, jo, ja saule vien spīd, tad būs daudz ugunsgrēku.
- ◆ Sveču dienā jāsvēta vasarā salasītās zāles. Ja saceljas kādreiz pērkonā vai vētra, tad Sveču dienā svētītās zāles jāmet ugunī, lai negaiss pārietu.
- ◆ Sveču dienas rītā bez saules jāizslauka istaba un mēsli jāaiznes uz robežu – tad visi kukaiņi aiziet prom.
- ◆ Ja Sveču diena bija skaidra un spoža, tad ticēja, ka tas novēlinot pavasara atnākšanu un arī zīmējoties uz neauglīgu vasaru; ja tā turpretim bija sniegaina un vēl turklāt februāra beigās bija lieli vēji, puteņi, tad tas viss ataicināja auglīgu vasaru.

/Daļa faktu un ticējumi – no vietnes Valoda.ailab.lv/

Tīras drēbes: lai dabai un ādai veselīgi

Rojeniece AIVA ZVIRBULE ir īpašniece uzņēmumam *Parella*, kas Kuldīgas novada Uzņēmēju un amatnieku gada balvas pasākumā tika sveikta kategorijā *Pakalpojums 2020*. Uzņēmums darbību sācis kā veļas mazgātava, taču laika gaitā pakalpojumu klāstu paplašinājis ar ķīmiskās tīrīšanas piedāvājumu. *Parella* strādā ar ekoloģiskiem izejmateriāliem, rūpējoties par darba kvalitāti un vides drošību.

Cik sen *Parella* piedāvā ķīmisko tīrīšanu?

Ķīmisko tīrīšanu, kuras darbība ir ekoloģiska, izvēlējāmies 2006. gadā, braucot pa pasauli un pētot. Bija vēlme atrast kaut ko jaunu un ļoti zaļu. Tā kā Amerikā jau bija pārgājusi uz gāzes iekārtām un perhloru likvidējusi, Eiropā vienīgā iespēja bija Itālijā, kur bija sākts ražot jaunākās paaudzes tehnoloģisko iekārtu *Renzacci KWL* ar hidrokarbonu. Tā paredzēta saudzīgai un efektīvai jebkura apģērba tīrīšanai. Iekārta ir videi draudzīga, jo nepiesārņo ar kaitīgām ķīmiskām vielām.

Iesākām 2006. gadā Liepājā, darbojāmies veiksmīgi un sapratām, ka kurzemieki pelnījuši staigāt dabai un ādai veselīgās drēbēs. Tad otru iekārtu ierīkojām 2008. gadā. Kuldīgā iegājām jaunās telpās Smilšu ielā 12. Pirms tam bijām citur, kur jauno iekārtu fiziski nevarējām ielikt. Vispār te sākām darboties pirms 14 gadiem.

Kā radās ideja piedāvāt šādus pakalpojumus?

Tajā laikā pirms visām krīzēm mēs, uzņēmēji, bijām ne tikai konkurenti vien – mums bija draudzīgas attiecības. Tad uzradās *Renzacci* pārstāvis, kuram bija uzņēmums Igaunijā, un viņš sāka uzrunāt Latvijas veļas mazgātavas un ķīmiskās tīrīšanas. Mums tajā laikā ķīmiskās tīrīšanas vēl nebija. Viņš aicināja mācīties uz Itāliju, pašiem jānopērk tikai lidmašīnas biļetes. Nedēļu mūs veda uz rūpnīcām un stāstīja par jauno iekārtu.

Ideja par ķīmisko tīrīšanu man bija kopš 2000. gada, kad atvērāmies. Es biju ļoti liela pretiniece perhloram, jo to mēs neizmantojam ne tikai ķīmiskajā tīrītavā, bet arī veļas mazgāšanā. Biju daudz lasījusi, kā tas iespaido mūsu ādu, elpošanu – dzīvi. Negribēju arī to, lai mani darbinieki elpo hlora. Meklēju alternatīvu, un tad pieņāca šāds jauks pavērsiens: Itālijā bijām gan perhlorā ķīmiskajā tīrītavā, gan *KWL*, sapratu, ka tas mani uzrunā, un tā ideja tika realizēta. Patiesībā jau 2002. gadā, kad studēju augstskolā, rakstīju biznesa plānu, kā ieviestu ekoloģisko tīrīšanu.

Veļas mazgātavu sākām ar domu, ka nebūsim tāda kā citas – būsim ļoti atšķirīga. Noteikti nestrādāsim ar *Ariel*, *Bonux* vai citiem tāda veida līdzekļiem. Meklējam, kur var

atrast ekoloģiskos pulverus, un profesionālajā līmenī tas bija lēns ceļš. Iesākām strādāt ar vācu firmu *BÜFA*. Tur laikam sajuta manas vēlmes un pamazām sāka piedāvāt arvien zaļāku produkciju. Pašreiz strādājam tikai ar vācu produkciju, kas ir daudz dārgāka nekā tā, ko izmanto visi pārējie mūsu draugi un konkurenti.

Tas pats attiecas uz ķīmisko tīrīšanu. Nopirkām ķīmisko tīrīšanu, kas ir trīs reizes dārgāka par perhloru. Un mūsu udeņraža šķīdinātājs maksā četras vai pat piecas reizes dārgāk nekā hlors. Bet cenas saglabājam demokrātiskas, tāpat nopelnām daudz mazāk. Mūsu mērķis bija gan nopelnīt, gan radīt šo jauko pakalpojumu. Sākumā cenas uzlikām augstākas, jo visas izmaksas ir daudz lielākas, bet sapratām, ka cilvēki mūsu zaļumu un savu veselību nespēj novērtēt. Tad dabūjām atkāpties, mazgājam un tīrām par tādām pašām cenām kā pārējie. Tas ir tirgus likums – pieprasījums nosaka cenu.

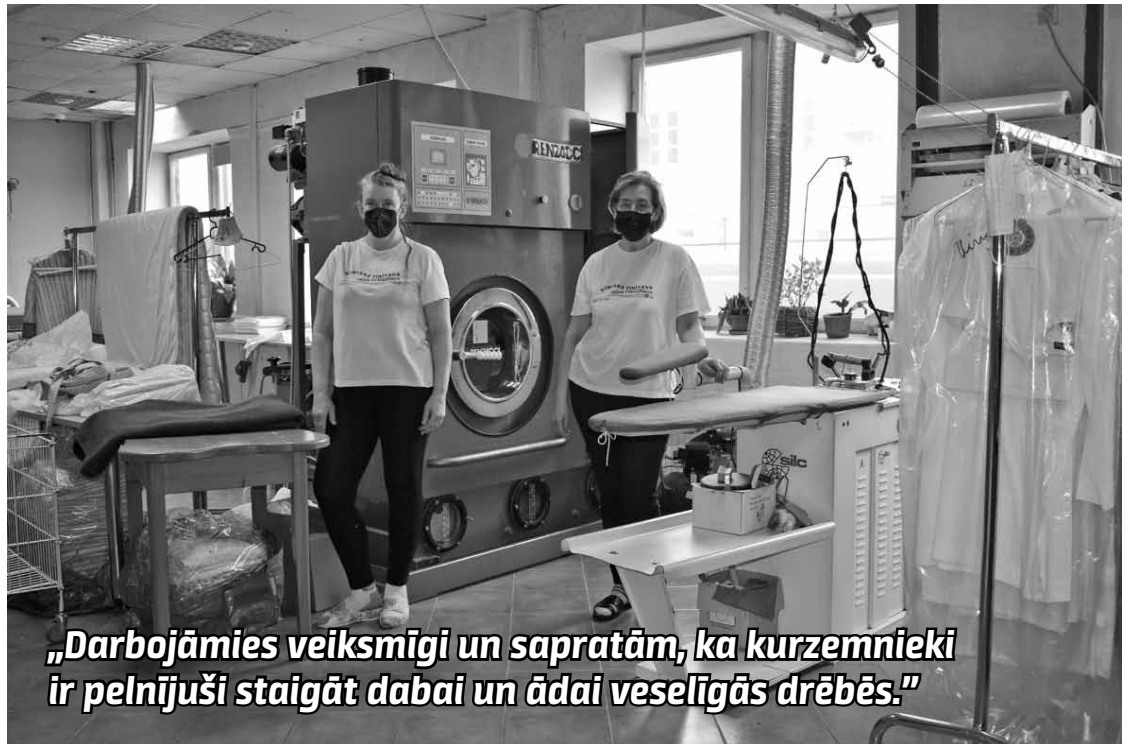
Kāpēc jums svarīga ekoloģiskā pieeja?

Man piedzima ļoti alergiska meita, un ar to viss sākās – tikai tajā mirklī aizdomājāmies. Laikam kaut kam īpašam dzīvē jānotiek. Pirms tam, vēl 2000. gadā, tāda produkcija jau nebija pieejama. Visi runāja par ekoloģiju tāpat kā šodien runā par daudzām lietām, bet tās jau vēl nebija taustāmas. Tāpēc ļoti meklēju šo iespēju, un, kas meklē, tas atrod.

Mums ir stāsts, ka bērnodarzi pārņāk veļu mazgāt pie mums, jo no tādas veļas, kādu tie saņēma iepriekš, bērniem ir alergija. Tā kā piedāvājam zaļo variantu, mums nav sūdzību no bērnodarziem, no viesu namiem. Ir pat tā, ka viesu nami zvana un prasa: „Ar ko jūs mazgājat veļu? Man atbrauca lietuviešu klienti ar sunīti un teica – pirmo reizi sunītim šeit no jūsu veļas nav alergijas.” Ne tikai bērni, bet pat dzīvnieki novērtē mūsu sniegumu.

Kuldīgas novada Uzņēmēju un amatnieku gada balvas pasākumā saņēmām balvu kategorijā *Pakalpojums*. Kādas bija izjūtas?

Man ir patīams prieks. Liels paldies mūsu klientiem par novērtējumu, jo centāmies un tikām pamanīti. Par to milzīgs paldies Kuldīgas novada iedzīvotājiem,

„Darbojāmies veiksmīgi un sapratām, ka kurzemieki ir pelnījuši staigāt dabai un ādai veselīgās drēbēs.”

Uzņēmuma *Parella* darbinieces Daiga Tobija un Līga Stūre Kuldīgā, Smilšu ielā.

Aiva Zvirbule Kuldīgas novada Uzņēmēju un amatnieku gada balvas pasākumā.

kuri mūs nominēja. Tas stimulē vēl vairāk domāt, vēl vairāk censties. Uz to arī gājām – lai mūs saredzētu, sadzirdētu, saprastu. Tagad sapratām, ka uz to pusi mazliet virzāmies.

Kā klājas pandēmijas laikā? Vai tas uzņēmumu ietekmējis?

Gan jā, gan nē. Protams, pandēmijas laiks ir ļoti ietekmējis. Lielākie klienti ir viesu nami, viesnīcas – tāpat tūrisms, kas pašreiz izsaka valdībai protestu. Savukārt valdība ar saviem rīkiem un līdzekļiem ir tomēr spējusi nākt uzņēmējiem pretim, nodrošinot gan subsīdijas, gan dīkstāves algas par to laiku, kad mums tiešām nebija darba. Iepriekš no valsts bijuši arī granti, līdz ar to visas izmaksas spējām nosegt. Finansiālā puse bija laba, jo saņēmām atbalstu, bet darba, protams, nebija, jo viesnīcas un viesu nami šajā laikā ir diezgan izolēti.

Ar kādām problēmām vēl saskārāties?

Tikai psiholoģiskajā aspektā. Vajadzīga psiholoģiska noturība gan

darbiniekiem, gan pašiem, jo jāsaprot, ka laiks mainīsies. Visiem patīk zināt, ka viņiem rīt būs darbs un būs, ko ēst. Un tas nedaudz izsit no līdzsvara, jo par nākotni ir neziņa.

Kurzemnieces spīts jau arī liek izturēt visu. Taču bijuši vēl grūtāki laiki – tiešām nopietna krīze, kad neviena valdība neatbalstīja. Un bankas arī ne. Tajā laikā, kad bija lielā krīze, mēs to stipri izjutām, jo bijām paņēmuši kredītu, lai iegādātos jaunās iekārtas.

Kādēļ darbībai izvēlējāties Liepāju un Kuldīgu?

Liepājā es dzīvoju, bet Kuldīga mani, protams, uzrunāja. Tā ir tieši Kurzemes vidienē. Mēs arī apkalpojam Kuldīgai apkārtnē novadus. Gan klienti paši brauc, gan mums ir izstrādāta loģistika – Ventspils, Saldus, Kandava, Aizpute. Tā Kuldīgas iedzīvotājiem arī nodrošinām darbu.

Kas pakalpojumus izmanto vairāk: privātpersonas vai uzņēmumi?

Protams, uzņēmumi, jo nodarbojamies ar spēcīgu marketingu, piedalāmies valsts iepirkumos un citos veicinošos pasākumos, lai darbs būtu. Privātpersonas veido kādus 5–10% apgrozījuma.

Kāda ir konkurence?

Situācija ir diezgan smaga, it sevišķi Kuldīgā, jo tai cauri brauc visi – gan rīdzinieki, gan bausķenieki. Visi, kam nav slinkums. Par Liepāju ir atsevišķs stāsts, jo tur konkurence nav tik liela – esam četri tirgus spēlētāji, bet Kuldīgā ir grūti. Smagi, it sevišķi pandēmijas laikā, kad katram savā novadā vai apkārtnē darba nepietiek un tie brauc iekarot Kurzemi. Tad izjutām, ka mums darbiņa ir daudz mazāk. Citi brauc un piedāvā savus pakalpojumus. Ķīmiskā tīrītava no tā

necieš, bet veļas mazgātava gan.

Kā ietekmē tas, ka cēlusies elektrības cena un daudzi pakalpojumi kļuvuši dārgāki?

Kā jau visus. Kuldīgā visas iekārtas ir ar elektrību, Liepājā ir arī gāze. Bet pašreiz cena ir gandrīz viena un tā pati. Tas, protams, ļoti ietekmē, jo gan gludināmie ruļļi, gan veļas mašīnas, gan veļas žāvējamie – pilnīgi viss darbojas ar elektrību. Cenas ir cēlušās fantastiski augstu. Izmaksas ir ļoti augstas, bet pacelt pakalpojuma cenu, protams, nevaram. Meklējam izēju, kā izdzīvot.

Kas darbā sagādā vislielāko gandarījumu?

Katrs jauns klients. Viņi saka: „Vai, mēs par jums esam kaut ko labu dzirdējuši! Gribam pamēģināt strādāt ar jums.” Esmu atradusi savu nišu. Man ļoti patīk tas, ko es daru. Katru dienu nāku ar prieku, un to sagādā klienti, viņu novērtējums un uzticība ilgu gadu garumā. Ļoti daudz klientu Kuldīgā ir jau no pirmās dienas. Īpaši varu pateikties viesu namam *Ventas rumba*, kas nāk no pirmās dienas, tāpat viesnīcai *Jēkaba sēta*, kas tajā laikā bija *Jāņa sēta*, un Kuldīgas maizes kombinātam. Šie mums ir īpašie klienti.

Kas darbā visgrūtākais?

Manuprāt, īpašu grūtību nav. Es esmu Strēlnieks – optimiste. Man runāt par grūtām lietām laikam ir grūtāk. Nekas jau nav tāds, ko nevar izdarīt. Dažādām problēmām vienmēr atrodu risinājumu.

Ko jūs šajā trauksmainajā laikā novēlētu citiem uzņēmējiem un katram iedzīvotājam?

Izturību. Izpratni par situāciju. Nekrist panikā, būt optimistiem ar skatu uz gaišāku nākotni.

Kristīne Āboliņa
Autores un Lailas Liepiņas foto

Vētra pievērsusi uzmanību muižu parkiem

APSKATA VISUS ĪPAŠUMUS

Domes vides speciāliste Dace Jansone stāsta, ka pašvaldībai pieder vairāki muižu parki Laidu, Pelču, Vārmes, Kabiles, Snēpeles, Īvandes un Rendas pagastā. Dažos jau ir iestrādes. Laidu muižas parkam ir SIA *Ināras Caunītes birojs* izstrādātais rekonstrukcijas projekts, bet Pelču pils parkam – attīstības koncepcija. Tiem bijusi jauna inventarizācija, bet senākās ziņas tiek pieprasītas no Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes arhīva. Dabas vērtībām ir noteikta

valsts aizsardzība, piemēram, dižkokiem, alejām un dendroloģiskajiem stādījumiem Ķimales parkā, Kurmāles *Sauleskalnos*, Rumbas *Polišos*, Padures *Vecleju* dendroloģiskajos stādījumos, Rudbāržu mežparkā un citur. Vairums pašvaldības muižu ir sabiedriskas ēkas, un tām piederošos parkus pārbauga un uztur pagasta pārvalde, skola vai arī nomnieks, piemēram, kā Īvandes muižā.

ARĪ PRIVĀTIE CENŠAS

Daļa muižu un parku tagad ir

privātīpašums: Ķimales, Basu, Maras, Padures, Skrundas muiža, Rudbāržu Piena muiža, Ēdoles pils. Arī šie īpašnieki saimnieko pēc iespējām. Ja novērota nelabvēlīga attieksme pret ēkām, ar to pašvaldībā strādā vidi degradējošo būvju komisija, kuras sapulces būvvaldē notiek pāris reizi mēnesī. D.Jansone piebilst, ka juridiski sarežģītie un ilgie procesi diemžēl bieži traucē operatīvi panākt, lai īpašnieks sākt kaut ko darīt. Tomēr Kuldīgas novadā muižu saimniekiem ir

labas zināšanas un izpratne par ēku restaurāciju, vienlaikus tiek domāts par parku sakopšanu, tikai tas nenotiek ātri. Pašvaldība ar līdzfinansējumu atbalsta to ēku saglabāšanu, kurām ir valsts kultūras pieminekļa statuss.

BĪSTAMOS JAU IZZĀĢĒ

Kā labās prakses piemērus vides speciāliste min parkus pie Laidu muižas un Pelču pils, kur bīstamie un mazvērtīgie koki izzāģēti, kā arī Ķimales muižu, kur palēnām tiek sakopta gan

ēka, gan parks. Kuldīgā pabeigta kokaugu inventarizācija Pilsetas dārzā, Estrādes, Semināra, 1905. gada un Pārventas parkā. Inventarizācija būtu vajadzīga visiem vēsturiskajiem kokaugu stādījumiem. Katru gadu pašvaldība budžetā paredz naudu bīstamo koku izzāģēšanai un vainagu sakopšanai. Šogad plānots to darīt Priedaines alejā, Sūru, Strautu un Piltenes ielā. Papildu nauda būs vajadzīga parku attīstības koncepcijas izstrādei un ieviešanai.

Nevar prognozēt, kurš lūzīs

TURLAVAS STĀSTS

Maras muižā vētra nupat izgāzusi ievēriņas cienīgu osi. Īpašniece Ilga Pranča-Hartingere stāsta, ka vēsturiskos stādījumus uzrauga un par tiem rūpējas, kopš šis īpašums iegādāts.

Šī gadsimta postošākajā – 2005. gada – vētrā janvārī Maras muiža zaudējusi vairāk nekā 60 koku. Parkā aug oši, kas savulaik bija modē un mūspusē sastādīti daudzviet. Šo sugu skārusi slimība, kas nenovēršami izplatās Eiropā, tostarp Latvijā. Tiek uzskatīts, ka infekcija

sākusies no Skandināvijas, kur lielā skaitā ievesti koki no Āzijas. Oši ir viena no sugām, kas slimības uzņem visātrāk, un būtībā ir grūti tos pasargāt. Koks sāk trupēt no saknes, tāpēc vizuāli un pēc vecuma ir dzīvotspējīgs, jo stumbrs izskatās spēcīgs un neskarts, bet vētra var ātri izgāzt.

Maras muiža hronikās pirmoreiz minēta 1550. gadā, bet nav precīzu ziņu, vai parks veidots jau tad. Taču ir ļoti senas relikvijas. Iespējams, ka no pašiem pirmsākumiem parkā vēl ir ozols, kas gan vairs nav dzīvs un nelapo, bet joprojām stāv

kā skulptūra. Īpašniece pētījusi vēsturi un secina, ka lielākā daļa stādīta ap 18. gadsimta sākumu raksturīgi baroka stilam.

„Kokus ir apskatījuši speciālisti, bet neviens nav varējis pateikt, cik ilgi katrs dzīvos. Tie, uz kuriem kā bīstamiem norādījuši arboristi, stāv joprojām, bet krit it kā vēl stiprie.”

Vērienīgu rekonstrukciju parkā muižas saimnieki neplāno – tā prasītu miljonus eiro. Turklāt parks netop uzreiz – paiet vairāki gadu desmiti, līdz koki izaug. Tāpēc atjaunots tiek pamazām, ik pa laikam ko iestādot.

Maras muižas arhīva foto

Maras muižas osis aizvadītājā gadā un nupat janvārī pēc vētras.

Sapludinās jauno ar seno

Laidu STĀSTS

Piektdien Laidos notikusi muižas topošā skvēra apspriešana. Kultūras organizatore Anda Stība stāsta, ka plānots iekopt parkam pieguļošo, bet neizmanto teritoriju.

Laideniekiem nav tādas naudas, lai visu parku pārveidotu pēc 2012. gadā izstrādātā vērienīgā plāna. Bet ir vēlme apkārtņi sakopt. Kā saka kultūras

organizatore, Laidu muiža ir pagasta sirds. Parks tāpat kā ēkas ir valsts kultūras piemineklis, bet topošo skvēru atdala ceļš, tāpēc tik strikti noteikumi uz to neattiecas. Tomēr laidenieki vēlas jauno daļu sapludināt ar 19. gadsimta parka ainavu. Pirmās skices, ko izstrādājis ainavu arhitekts Anda Uzars, nodotas vērtēšanai. „Skvērs būs kā tāds vidutājs starp seno muižu ar parku un jauno dzīvojamo apbūvi,” teic speciāliste. „Nav īsti zināms, ko muižnieks

pirms vairāk nekā simt gadiem gribējis, kāpēc tieši tāds parks veidots. Pārsvārā ir tikai koku un krūmu uzskaitē. Staigājot pa parkiem, mēģinu iztēloties, ko es darītu, ja manā īpašumā būtu parks, kurā ikdienā strādā ap 20 cilvēku. Tagad nav daudz speciālistu, kuri noņem ar senajiem parkiem. Veidojot skices, ņemu vērā, ko vēlas iedzīvotāji. Viņi jau paši daudz izdarījuši. Vasarā dīķi iztīrīja, un, manuprāt, arī tas ir ievērojams darbs.”

Kokiem, putniem un cilvēkiem

SNĒPELES STĀSTS

Snēpeles pagasta entuziasti – parka sargātāji un atjaunotāji – pērn Meža dienās kopā ar biedrības Meža konsultants vadītāju Sigitu Vaivadi (pa labi priekšplānā).

Snēpeles pagasta pārvalde pērn muižas parkā stādījumus atjaunoja Meža dienu projektā ar moto – saglabāt ainavu Latvijas muižu parkos un dārzos.

Tam izmantota Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes arhīva 1989. gada inventarizācija, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) studentes Lailas Oroles 1992. gada diplomdarbs.

30 gados laiks darījis savu, un snēpelnieki nolēmuši, ka vismaz jāatjauno tas, kas kādreiz bijis. „Mūsu parkam raksturīgi dažādu sugu ceriņi – Ungārijas, Ķīnas, parastie. Tāpat dažādas hortenzijas un liepas. Nopirkām stādus,” stāsta pārvaldes vadītāja Aiga Bulava. „Tā kā projekts notika saistībā ar Meža dienām, izdomājām, ka tas varētu būt arī izglītojošs. Izgatavojām būrīšus dažādām putnu sugām: dzeņiem, strazdiem, mušķērājiem. Lai putniņiem būtu barības bāze, vienā

parka malā iestādījām cidonijas un irbenes. Plūškoks un ēdamie pīlādži jau bija, bet iestādījām vēl. Stādījumiem pielikām plāksnītes ar informāciju par katru šķirni, kas tur aug.”

Par šo projektu nejausi ieinteresējusies kāda LLU ainavu arhitektūras pasniedzēja. Topošie ainavu arhitekti projektu taisa Kazdangas muižas parkam kaimiņu novadā un piedāvā attīstības plānu arī Snēpelei. Rudenī pasniedzēji un studenti parku apskatījuši, un A.Bulava cer, ka sadarbība turpināsies.

Meža dienu projektam saņemti 500 eiro: 400 izlietoti stādiem, 100 – būrīšu kokmateriāliem. Darbu paveikuši pārvaldes darbinieki, kuri muižu aprūpē ikdienā, un brīvprātīgie. A.Bulava uzteic snēpelnieku entuziasmu. Tāpat pašu spēkiem pie muižas pagalma atjaunota vecā liepu aleja, kas ved uz barona kapiem, izlikti soliņi.

Aigas Bulavas arhīva foto

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 5. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Pasaulē pazīstama piecu savienotu ēku grupa – pieci bloki 18 stāvu augstumā, kopā 2243 dzīvokļi. Kompleksā dzīvo ap 10 000 cilvēku. Dzīvojamais rajons uzcelts 60. gados, vēlāk pārdots. 1972. gadā māju bloks sadalīts piecos. Ielās priekšpusē ir veikali. Tā kā tā ir salikta ēka, tā ir blīva, un būtu grūti to nojaukt no jaunā. Vietējie izlikuši brīdinājuma zīmes, kas aizliedz fotografēt. Tomēr šī ir tūristu iecienīta vieta un slavens vieta fotografēšanai, kas kā iedvesma izmantota arī vairākās filmās, piemēram, *Transformeros*, un mūzikas videoklipos.

Atbildi gaidām līdz 3. februāra 11.00 e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

4. kārtas atbilde: pilsēta Setenila de las Bodegas Kādissas provincē Spānijā.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Rasma Stepe, Gunta Folkmane, Inese Midrijāne, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 3. februāra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kuras viesnīcas Kuldīgā saņēmušas četras zvaigznes?

Atbilde: Rendas pagasta *Viksienu* saimnieki Maija un Raimonds Simanoviči ražo sīrupus, ogu sukādes un pastilas u.c. lietas.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Indra Grandava, Rasma Stepe, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

5. jautājums

Fotogrāfija tapusi 1974. gadā. Kādā uzņēmumā šis process norisinās? Kur tas atradās?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 3. februāra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

4. jautājuma atbilde: Padures kļieģelnīca.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Daina Gerente.

KONKURSS

Mini, mini mīkliņu!

Nosacījumi

Katru nedēļu jāatmin piecas 30. gados Gudeniekos pierakstītas mīklas, mēnesī – 20. Katra mēneša uzvarētājs saņems redakcijas veicināšanas balvu – suvenīru ar *Kurzemnieka* logo. Bet pēc trim mēnešiem vienam tiks lielā balva. Ja pareizi būs atminējuši vairāki, uzvarētājs tiks izlozēts.

Atbildes līdz 3. februāra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. Pieci mazi kambarīši, katrā divi melni vīri.
2. Kas divreiz piedzimst? Pirmo reizi gludens, balts kā sniegs, otru reizi vājš kājnīeks, pēc viņš top par dziedātāju.
3. Šņāc un kust, bet tomēr uz vietas paliek.
4. Visi kungi svārkus met, trīs vien nemet.
5. Kluss sunītis, bet māju sarga.

Atminējumi

1. Logs.
2. Cūka un sivēni.
3. Ratiņa spole.
4. Tītavas.
5. Arks un ecēšas.

Piecas pareizas atbildes

atsūtījuši Gunta Grundmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, četras – Velta Višņevska, Indra Grandava.

PRIEKĀ AVOTI

Pozitīvu emociju lādiņš – kustībā

Samanta Meļnika beigusi Kuldīgas Centra vidusskolu un logopēdes profesiju pašlaik apgūst Liepājas Universitātes Pedagoģijas un sociālā darba fakultātē. Iedvesmu un prieku sniedz ģimene un aktīvs dzīvesveids.

Rīta rituāls

„Uzņemt pozitīvu enerģiju un sagatavoties ikdienai man palīdz rīta rituāls, ko esmu sākusī, kopš mācos universitātē. Man patīk nesteidzīgi izdzert kafiju, apdomāt dienas plānu. Citreiz dienu iesāku ar seriālu – mani mīlākie ir *Friends*, *Modern Family* un *Gilmore Girls*.”

Sports

Kādreiz Samanta apmeklēja treniņus vieglatlētikas manēžā, tagad mājās vingro pati: „Pēc izkustēšanās man ne tikai fiziski, bet arī emocionāli ir labāka sajūta. Vienalga, vai izpildu spēka vingrojumu muskuļiem vai tā ir kāda muskuļu stiepšana vai joga. Nedēļā cenšos pavigrot vismaz trīs reizes.”

Rokdarbi

„Man sagādā prieku uzdāvināt pašdarinātu, kādam īpaši veidotu lietu, tādēļ esmu sākusī rokdarbus. Ziemassvētkos uztamborēju spilvenu. Citreiz ir vēlme pazīmēt vai ko uzgleznot savam priekam, piemēram, kādu mandalu. Nereti uztaisu sapņu ķērājus, arī rokassprādzes sev vai kādai draudzenei.”

Pastaigas ar suni

„Ar suni Hugo ārā ejam katru dienu, pārsvarā līdz vecajam pilskalnam. Mums patīk vietas, kur neapgrozās daudz cilvēku un ir krāšņa daba, piemēram, aizbraucam pastaigāt pa Tigavas mežu, gar ezeru. Hugo ļoti patīk ūdens, arī pastaiga gar jūru. Laukā ejam neatkarīgi no tā, vai līst vai snieg.”

Svarīgie cilvēki

„Ģimenei un draugiem varu stāstīt visu, kas uz sirds. Pēc sarunām ar viņiem vienmēr uzlabojas garastāvoklis. Atliek tikai piezvanīt, un diena jau kļūst gaišāka.”

Ceļojumi
„Diezgan bieži dodos pārbraucienos, un pēdējais ceļojums ar ģimeni bija uz Bavāriju. Man patīk izzināt citas kultūras un dzīvesveidu. Esmu izstaigājusi vairākas pastaigu takas tepat Latvijā – nesen biju Ķemeru purva takā.”

Ēst gatavošana

„Zaļie salātiņi ar fetas sieru – tie man ļoti izdodas, garšo un ir viegli pagatavojami. Pusdienās vai vakariņās bieži taisu burkānu un brokoļu sautējumu ar vistu. Ēdienu gatavot iznāk katru otro dienu. Citreiz izcepu ko saldu, piemēram, smalkmaizītes.”

Amanda Gustovska, Samantas Meļnikas arhīva foto

PĀRDOD

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 196 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; sausu skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

10 mēn. vecas brūnas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pērkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

Lauku vistu **OLAS**. Tālr. 26211023.

DAŽĀDI

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālr. 25731315.

Ātri un lēti ierīkosim **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

PĒRK

APBŪVES zemes gabalus Kuldīgas centrā, Pārventā, Putnudārzā vai citā vietā Kuldīgas pilsētas robežās. Tālr. 27406251.

SIA *Meža īpašumu centrs* pērk meža **ĪPAŠUMUS**, cirsmas, lauksaimniecības zemes visā Kurzemē, kārtojam visu veidu dokumentāciju, mērniecību un atdalīšanu, samaksa par īpašumu dažū stundu laikā. Šobrīd piedāvājam ļoti augstas cenas visu veidu īpašumiem. Tālr. 20006157.

MĀJU Kuldīgā vai tās apkārtnē. Tālr. 26012922.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, piekabes. Tālr. 25357742.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* **LIELLOPUS**, **JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

VAJADŽĪGI

Igaunijas uzņēmums *Alfa Kvadra Invest OÜ* (reģ. Nr. 14391949) aicina darbā darbiniekus dzelzsbetona konstrukciju rūpnīcā **SOMIJĀ**. Darbs stabilā uzņēmumā, samaksa: 10,55 EUR stundā neto, ir izaugsmes iespējas, sociālās garantijas, apdrošināšana. Vēlama iepriekšēja pieredze betonēšanas darbos un privātais transports. Lūdzam atsaukties kandidātus ar nopietnu attieksmi pret darbu. Vairāk informācijas pa tālr. +37129997816, CV sūtīt e-pastā: janis.alfakvadra@gmail.com.

LĪDZJŪTĪBAS

Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā, Paliec jaukā bērnības stāstā.

/O.Lisovska./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andrai, no māmiņas atvadoties.

SIA *Kuldīgas Rumba* kolektīvs

Tik daudz vēl nepateiktā

No dzīvē izjustā.

Tik daudz vēl nepaveiktā

No mūžā cerētā.

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Aivai Padrevicai, mammu mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada pašvaldība

Tu, mīļā māt, nu projām aizej klusi Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk, Cik daudz no savas sirds tu dāvā-jusi,

Kas mīlestību šo gan vārdos izteikt māk.

/B.Saulītis./

Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdzjūtību Kristīnei Barkānei, mammu mūžībā pavadot.

Pār tevi smilšu klusums klāts, Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.

/J.Rūsiņš./

Visdziļākā līdzjūtība Ilgai Nommei, no dzīves drauga JĀŅA atvadoties.

Klubiņš *Virši*

Dievs ņēma vērā, ka cilvēki ir miesa, vēja pūsma, kas aizskrien un vairs neatgriežas.

/Psalms 78:39./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību draudzes lietvedei Guntai Birzei un tuviniekiem, tēvu mūžībā aizvadot.

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze

Ļaut skaņai izskanēt,

Ļaut sāpei izsāpēt,

Ļaut upei aiztecēt,

Ļaut...

/I.Auziņš./

Izsakām līdzjūtību Ilzei Jumiķei, no tuva cilvēka atvadoties.

Vārmes pagasta pārvalde

Un pēkšņi iestājas klusums, Un pēkšņi apstājas laiks.

/E.Sudmale./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lilijai Ziemelei, vīru mūžībā pavadot.

Bijušie darbabiedri no NVA Sandra, Liene, Santa, Džineta, Liksma, Ināra, Silvija, Agita un Velga

Nāks vasara, un ziedēs jauni ziedi, Tik tu nekad vairs nebūsi ar mums.

/B.Saulītis./

Līdzjūtība ALDA ZIEMEĻA tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Edgars

Gan sāpu dienas, gan saules rīts – It viss tiek klusi zemē tīts.

/E.Vēveris./

Izsaku līdzjūtību tuviniekiem, no ALDA ZIEMEĻA atvadoties.

Zenta

Pār tevi smilšu klusums klāts, Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.

/J.Rūsiņš./

Izsakām līdzjūtību Laivenieku ģimenei, ALDIŅAM mūžībā aizējot.

Valija, Jānis

Dāvini sirsnīgu sarunu un kļūsti par sargeņģeli cilvēkiem, kuriem ir vientuļi!

Katrs otrais cilvēks Latvijā izjūt vientuļību, jo nav, ar ko parunāt. Sociālais projekts *Parunāsim?* palīdz tiem, kas vēlas parunāties un jūtas vientuļi.

Parunāsim? strādā cilvēki ar invaliditāti, kas paši ir izgājuši cauri dažādiem dzīves posmiem un prot uz klausīt zvanītājus ar empātiju. 2022. gada mērķis ir attīstīt *Parunāsim?*, lai tas būtu pieejams ne tikai vientuļajiem, neredzīgajiem, cilvēkiem ar dažādu invaliditātes pakāpi, jauniešiem ar invaliditāti, bet arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem un kurlmēmajiem.

Šodien Latvijā nav inovāciju, lai attīstītu saziņas iespējas, kuras šai sabiedrības daļai ir ierobežotas. Mēs meklējam risinājumus, lai nodrošinātu jaunu saziņas kanālu kurlmēmiem cilvēkiem.

Šim mērķim mēs meklējam papildu līdzekļus sarunu pasaules atvēršanai, vēroties pie uzņēmumiem, jo uzņēmumu vadītāji ir tie, kas redz kopainu un spēj uzņemties sociālo atbildību.

Mūsu uzņēmums jau ir gājis soli uz priekšu, pieņemot darbā kurlmēmu darbinieku, kuram šobrīd notiek apmācības.

Ziedotājiem, kuri ziedos virs 100 eiro, mēs **nosūtīsim dāvanu**, kuru ir veidojuši *Parunāsim?* darbinieki, dāvanas radīšanā ieliekot savu talantu un sirdssiltumu.

Ziedotājiem, kuri ziedos virs 500 eiro, būs **iespēja vienu stundu kļūt par sarunu draugu *Parunāsim?* līnijā.**

Ziedotājus, kuri ziedos virs 1000 eiro, **aicināsim uz diskusijas *Sociālā ietekme* tiešraidi 14.02.2022.**

Diskusija tiks translēta **sociālajos tīklos**, kā arī mēs parūpēsimies, lai nodrošinātu Jūsu uzņēmuma redzamību.

ZIEDO:

SIA *Sonido*

Reģ. Nr. 40103664698

LV46PARX0022536050002

“Ziedojušiem sociālajam projektam *Parunāsim?*”

Tendences darba tirgū – jāreaģē ātri

Covid-19 pandēmija ir iezīmējusi jaunas tendences darba tirgū, tomēr, apzinoties pārmaiņas, uzņēmumi var labāk plānot biznesa stratēģiju, saka Kristina Bišofa no pagaidu nodarbinātības un darbā pieņemšanas uzņēmuma *Biuro*.

Lūk, daži ieteikumi, kā mainīgajā situācijā uzņēmuma izaugsmi nodrošināt arī šogad un turpmāk.

UZVAR TIE, KURI PRECĪZI ZINA, KO GRIB

Pieaugošā konkurence starp darba devējiem un darbiniekiem ir

palielinājusi ātruma un precizitātes nozīmi. Cīņā par darbiniekiem uzvar tie uzņēmumi, kas precīzi spēj definēt prasības kandidātiem, tādējādi uzreiz var pieņemt atbilstošos.

ZĪMOLA PIEVILCĪBU IETEKMĒ UZŅĒMUMA KULTŪRA

Darba tirgū novērtētiem darbiniekiem ir izvēles iespējas, tāpēc viņi meklē ne tikai augstu atalgojumu un pievienoto vērtību, bet arī jēgpilnas attiecības, novērtēšanu un atzinību. Tā kā darbinieku ceļrības ir pieaugušas, laba personāla vadība ir kļuvusi īpaši svarīga.

DARBINIEKU MAINĪBAS IZMAKSAS

Aizstāt no darba aizgājušu cilvēku maksā ievērojami vairāk nekā uzturēt pašreizējo. Zema darbinieku iesaiste ir uzņēmumam neizdevīga un nevēlama, jo neļauj tiem efektīvi pildīt pienākumus un justies droši.

SKAISTA UN RADOŠĀ KAMPAŅA (NE)VILINĀS

Pagājušo gadu var raksturot kā radošuma uzplaukumu ar nestandarta pieeju, kā kandidātus piesaistīt. Tā var informēt par uzņēmumu,

taču neatsver nepievilcīgus darba apstākļus, nekonkurētspējīgu atalgojumu vai sliktu reputāciju. Tie darba devēji, kuri solīja pārāk daudz, bet nespēja teikto izpildīt, saskārās ar situāciju, ka darbinieki uzņēmumu priekšlaicīgi pameta.

KO MEKLĒT?

Pāris pēdējo gadu ir iemācījuši nākotnē raudzīties piesardzīgi, tomēr šis periods iezīmējis tendences, ar kurām darba devējiem būs jāsadzīvo vēl gadiem ilgi. To vidū ir pieaugošais darbinieku trūkums un personāla mainības temps. Arī

turpmāk būs ātri jāreaģē uz izmaiņām darba tirgū, saglabājot konkurētspēju, pievilcīgu atalgojumu un labu personāla vadības praksi. Mācoties no pērnā gada pieredzes, darba tirgū arvien vairāk dzirdēsim par uzņēmumu kultūru, vērtībām un darbinieku apmierinātības nozīmi.

* *Biuro* ir 2012. gadā dibināts pagaidu nodarbinātības un darbā pieņemšanas uzņēmums ar pārstāvniecībām Baltijā. Latvijas Pagaidu darba aģentūru asociācijas un organizācijas *World Employment Confederation – Europe* biedrs.

Jana Sūrums

Demokrātija ir grūta!

Ar saukli *Demokrātija ir grūta!* 1. februārī sākusies ziedojumu vākšanas kampaņa Demokrātijas kvartāla atfīstībai Kuldīgā.

Lai gan demokrātija dod vislielāko brīvību katram realizēt savas ieceres un dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, tomēr vienlaikus tā ir arī grūta, jo savu brīvību jāprot izmantot. Ir jāmeklē aizstāvēt savas intereses un jāspēj pieņemt, ka citiem tās ir atšķirīgas un ka vispār tas cits mēdz būt ar ļoti atšķirīgiem uzskatiem un vērtībām. Ir jāmeklē sarunāties un meklēt kompromisus. Ir jāvienojas par to, kas ir un kas nav taisnīgi. Ir jādara pašam, un pašam jāuzņemas atbildība. Ir jāspēj uzticēties citiem un domāt ne tikai par savu, bet arī kopīgo labumu. Tāpēc ir nepieciešama vieta, kur šīs prasmes trenēt. Ar šādu mērķi Kuldīgā tiek veidots Demokrātijas kvartāls – vieta, kur piedzīvot demokrātiju un kopt tai nepieciešamās prasmes.

Demokrātijas kvartāla atfīstībai noskatīta teritorija Mucenieku ielā 9. Agrāk šeit darbojusies liķiera fabrika, pēc tam pienotava, tad metālcēhs. Taču kopš pagājušās vasaras šī vieta tiek izmantota jaunam mērķim – lai ar dažādām aktivitātēm *ražotu* demokrātiju. Augustā tur notika pirmais Demokrātijas festivāls, kura rīkošanā varēja iesaistīties jebkurš. Arī pēc festivāla tur turpinās darbība, lai līdzīgas aktivitātes varētu notikt visa gada garumā gadu no gada. Vīzija ir tāda, ka šī varētu atfīstī-

ties par dzīvīgu vietu, kur būtu telpas biedrībām, nodibinājumiem, sociāli atbildīgiem uzņēmumiem, kultūras un izklaides pasākumiem un daudzām citām demokrātiskām aktivitātēm.

Ar teritorijas īpašnieku noslēgts īpašuma pagaidu lietošanas līgums, kas beigsies marta beigās, kad īpašums atgriezīsies tirgū. Taču Demokrātijas kvartāla veidošanā iesaistītie aktīvistu un organizācijas (nodibinājums *Demokrātijas fonds* un biedrība *Kurzemes NVO centrs*) ir apņēmušies pilni savākt nepieciešamos līdzekļus (kopumā 150 000 eiro), lai padarītu šo vietu pieejamu sabiedrībai un lai demokrātiju stiprinošas aktivitātes šeit varētu notikt arī turpmāk. Tāpēc tiek organizēta ziedojumu vākšanas kampaņa *Demokrātija ir grūta!*, kurā tiek cerēts savākt līdzekļus vismaz pirmajai iemaksai īpašuma iegādei.

Jebkurš, kam ir vēlme un kaut mazākā iespēja atbalstīt Demokrātijas kvartāla ieceri, ir aicināts ziedot tā atbalstam. Vairāk informācijas: www.demokratijaskvartals.lv.

REKVIZĪTI ZIEDOJUMAM:

Biedrība *Kurzemes NVO centrs*
Reģ. nr.: 40008038577
Konts: LV57HABA0551000326851
Maksājuma mērķī lūgums norādīt: *Ziedojums Demokrātijas kvartālam.*
Biedrībai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss, līdz ar to juridiskas personas par ziedojumu var saņemt nodokļu atlaides.

**DEMOKRĀTIJA IR GRŪTA...
JO JĀUZŅEMAS ATBILDĪBA.**

ATBALSTI PROJEKTU UN ĒKAS IEGĀDI ZIEDOJOT
demokratijaskvartals.lv

TĀPĒC VAJAG SAVU VIETU, KUR TO TRENĒT.

KONKURSS

Ko tu zini par svecēm?

Februārī – Sveču mēnesī – *Kurzemnieks* sadarbībā ar SIA *Baltic Candles* rīko konkursu. Atbildot pareizi uz visiem pieciem jautājumiem, pirmie trīs saņems sveču liešanas komplektu, trīs sērijas *Botanic* sveces vai baltas, klasiskas stearīna galda sveces *Go Green* no Dobeles ražotnes.

- Kurā gadā dibināta Dobeles sveču fabrika?
- Kāda veida sveces tā ražo?
- Kā vēl senie latvieši dēvējuši Sveču dienu?
- Kādi galvenie materiāli nepieciešami, lai sveci izlietu mājās?
- Kādu krāsu sveces uzskata par atfīrošām, cerību modinošām?

Atbildes līdz 10. februārim sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

NO LIKUMSARGU IKDIENAS

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

Jaunietis rāpo pa ledu un neatceras, kur dzīvo

24. janvāris. Saņemam ziņu, ka Gaismas ielā pie kāda nama ilgstoši stāvēt vieglā automašīna, kas traucē satiksmi, bet fakts neapstiprinās. Viena dienā iecirknī ierodas iereibis vīrietis, kurš sajaucis durvis, jo patiesais mērķis ir cits dzīvoklis ēkā, kurā atrodas pašvaldības policija. Turp viņš devies tāpēc, ka vēlas turpināt lietot alkoholu. Mēs laipni viņu izguldām izolatorā un pasniedzam protokolus. Audzināšanas pārrunas ar diviem autovadītājiem, kuri Ventspils ielā pārkāpj noteikumus. Vakarā atkal mums ziņo, ka Gaismas ielā auto ilgi traucē satiksmi, bet arī vakarā pārkāpumu nekonstatējam.

25. janvāris. Iedzīvotāji ziņo, ka Egļu iela nav attīrīta no sniega. Paziņojam apsaimniekotājam. Apbraukājam Raņķus, Nīkrāci un Rudbāržus – pārkāpumu nav. Skrundas videokameru ierakstos pamanām, ka laukā pie estrādes agresīvi braukuši pieci autovadītāji. Materiāls sagatavots un nodots Valsts policijai (VP). Deksnē un Padūrē viss mierīgi, arī Alsungā, Ēdolē un Īvandē. Gudeņiekos cilvēks sūdzas, ka pie īpašuma robežas kāds izgāzis kūtsmēslus.

26. janvāris. No rīta uzraugām kārtību pie vakcinācijas centra. Saņemam zvanu, ka degvielas uzpildes stacijā *Latvijas nafta* Skrundā, neviena nepieskatīts, atrodas liels, melns suns. Kad aizbraucam, tas jau aizgājis. Patrulējot Skrundā,

pamanām, ka pie veikala *Elvi* uz soliņa ir cilvēks, kuram kļūvis slikti. Mediķi viņu nogādā slimnīcā. Izsaukums uz Alsungu: dēls māti atradis mirušu vircas bedrē. Paziņojam gan VP, gan mediķiem. Patrulā Ozolos un Rendā viss mierīgi. Vakarā braucam uz Zaļo ielu Kuldīgā, jo visa apkaime esot melnos dūmos. Izrādās, blakus uzņēmuma darbinieki metāla mucā kurina ugunsgrūku. Tas pārrunāts ar direktoru, uguns nodzēsta.

27. janvāris. Apbraukājam Raņķus, Skrundu, Rudbāržus, Nīkrāci – viss mierīgi. Grants ielas iedzīvotāja dzīvoklī pa ventilācijas šahtu nāk cigarešu dūmi, tas norāda, ka kāds kaimiņš dzīvoklī smēķē. Lūdzam noskaidrot, kurš tas varētu būt, tad interesēsīmies mēs. Zvans no Rudbāržiem: uzlauzts šķūnītis, nozagti desmit briekšu iepakojumi. Lūdzam sazināties ar VP. Esam Ēdolē, Alsungā. Vakarā braucam uz Smilšu ielu Kuldīgā, jo sētā kaimiņi pīpējot ūdenspīpi, cērtot malku un uzvedoties skaļi, tomēr pārkāpumu nekonstatējam. Pienāk divi zvani no Vienības ielas par to, ka divi suņi sakāvušies. Zvanītāji ir īpašnieki. Iesakām meklēt izlīgumu; ja ne, rakstīt iesniegumu.

28. janvāris. Zvans: no uzņēmuma *Stiga RM* plūstošais ūdens appludina blakus garāžu. Tā arī ir – vietu apskatām kopā ar būvvaldi, un lietvedību pārņem būvinspektori. Vakarā saņemam zvanu no VP, ka pa

Māras dīķa ledu rāpojot jaunietis. Tur sastopam arī citus, kuri pastāsta, ka uz ledu esošais pirms tam bijis Alekšupītē. Jaunietis jau izrāpies krastā, sevi identificē, bet nevar atcerēties adresi un to, kā nokļuvis uz ledu. Iesēdinām siltā auto, izsaukam mediķus, kuri viņu aizved uz slimnīcu.

29. janvāris. No rīta dežūra pie vakcinācijas centra. Pēcpusdienā mūs sauc uz Ventspils ielu, jo tur esot nebarots suns, kas knapi spējot pāiet. Saimnieks paskaidro, ka suns ir 15 gadus vecs. Skrundā Karoga dienā pieskatām kārtību. Vakarā to nodrošinām avārijas vietā Kuldīgā, Piltenes ielā, sagaidām VP.

30. janvāris. Naktī izsaukums uz dzīvokli, kurā atrodies divi bērni, viens raudot, tos pieskatot ome ar dzirdes traucējumiem, bet māte aizgājusi. Sastopam omi un vīrieti, kurš paskaidro, ka abi bērnus pieskata. Neviens neraud. Cits zvans: vīrietim uzbrucis brālis, kuram ir veselības problēmas, un tad aizmucis, tagad nezinot, kur viņu meklēt. Mēs atrodam, vīrietis paskaidro, ka ir problēmas ar veselību, vajadzīgi mediķi. Tie viņu nogādā uz slimnīcu Liepājā. Dienā dežūra pie vakcinācijas centra. Mums zvana, ka bijušajai apsarades mājai Liepājas ielā atrauta šifera loksne. Sazināties ar atbildīgajiem. Pēdējais zvans – automašīnai, kas ilgi stāv pie veikala *Sarma*, iespējams, tiek apzags bagāžnieks. Esam citur, tāpēc turp dodas VP.

AKCIJA

Neapēd zemeslodi!

Kurzemnieks sadarbībā ar beziepakojuma veikalu *Kuule* turpina sēriju ar receptēm, kurās nav dzīvnieku izcelsmes produktu. Šo sagatavojusi veikala īpašniece Anita Kreicberga-Zušmane.

Aktīviem cilvēkiem nereti

nākas pabrokastot darbavietā. Šoreiz recepte gardam čia sēklu pudiņam, ko var savlaicīgi pagatavot mājās slēgtā traukā un ēst nesteidzoties.

Katrs pudiņu var kārtot, kā vēlas, bet Anita to dara šādi. Čia sēklas, auzu piens, dateles,

kļavu sīrups – šo kārtojumu proporcijās 1:3 (čia sēklas un piens) sagatavo iepriekšējās dienas vakarā. No rīta pievieno mango, avenes, spinātus, nedaudz dzērveņu un granolu starp mango un čia sēklām. Gardi un sātiegi!

Veikala arhīva foto

Ikviens laikraksta lasītājs, receptes sastāvdaļas nopērkot veikalā *Kuule* un pasakot paroli *Kurzemnieks*, visām saņems **10% atlaidi**.

#neapedzemeslodi

Vajag:

čia sēklas, auzu pienu, dateles, kļavu sīrupu, mango, avenes, spinātus, sēklu granolu, dzērvenes.

Ko ir vērts zināt par čia:

tās ir mazas sēkliņas ar patīkamu riekstu garšu, novērš uzturvielu trūkumu, satur neaizstājamās aminoskābes, polinepiesātinātās taukskābes Omega-3 un Omega-6, vitamīnus un minerālvielas, labs enerģijas avots, viegli uzsūcas un sniedz sāta sajūtu, palīdz samazināt svaru, ļoti vērtīgs antioksidants, kas kavē organisma novecošanos, satur trīsreiz vairāk antioksidantu nekā melnens.

Čia sēklu pudiņš būs lieliska dienas sākuma maltīte, ko var paņemt līdzī uz darbu un vēlāk notiesāt gardu muti.

